

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofické fakulta

Katedra asijských studií

Bakalářská diplomová práce

**Jakuza: fenomén japonské mafie od období Edo
až po současnost**

Yakuza: The Phenomenon of Japanese Mafia since Edo Period
until Today

Vypracovala: Gabriela Ulrichová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ivona Barešová, Ph.D.

Olomouc 2014

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
ULRICOVÁ Gabriela	Ukrajinská 997, Litvínov - Horní Litvínov	F10819

TÉMA ČESKY:

Jakuza: fenomén japonské mafie od období Edo až po současnost

NÁZEV ANGLICKY:

Yakuza: The Phenomenon of Japanese Mafia since Edo Period until Today

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Ivona Barešová, Ph.D. - ASJ

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Tématem bakalářské práce je historický vývoj japonské mafie, její struktura, působení a vliv na samotné Japonsko v ohledu jak ekonomickém, tak především sociálním. Zkoumaným jevem je pak nahlížení japonského obyvatelstva na problematiku jakuzy a organizovaného zločinu

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- HILL, Peter B. E. The Japanese mafia: Yakuza, Law, and the state. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2003. ISBN 13: 9780199257522.
- KAPLAN, David E. a Alec DUBRO. Yakuza: Japan's criminal underworld. 2. vyd. Berkeley: University of California Press, 2003. ISBN 0-520-21562-1.
- SINIAWER, Eiko Maruko. Ruffians, Yakuza, Nationalists: The violent politics of modern Japan, 1860 - 1960. 1. vyd. Ithaca: Cornell University Press, 2008. ISBN 0-8014-4720-8.
- FULLER, Charlie. Organized crime [online]. 2003 [cit. 2012-05-07]. ISBN 9781590843673. Dostupné z: <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=daeed375-9061-4130-926e-c7c668e518d8%40sessionmgr104&vid=14&hid=126>
- HILL, Peter. The Changing Face of the Yakuza. Global Crime [online]. 2004, č. 1 [cit. 2012-05-07]. ISSN 17440572. DOI: 10.1080/1744057042000297007. Dostupné z: <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=11&hid=126&sid=daeed375-9061-4130-926e-c7c668e518d8%40sessionmgr104>
- ADELSTAIN, Jake a Sarah NOORBAKSH. The Last Yakuza. World Policy Journal[online]. 2010, č. 2 [cit. 2012-05-08].

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Děkuji vedoucí práce Mgr. Ivoně Barešové, Ph.D. za ochotu, trpělivý přístup, cenné rady a čas, který mé práci věnovala.

Obsah

Ediční poznámka.....	7
Úvod.....	8
1. Jakuza dnes.....	10
2. Historické pozadí.....	13
2.1 Vrstva samurajů a situace po nastolení tokugawského šógunátu.....	13
2.2 Kabuki-mono a mačijakko.....	15
2.3 Tekija a bakuto.....	18
3. Moderní jakuza.....	25
3.1 Situace na přelomu 19. a 20. století.....	25
3.2 Poválečná situace a působení jakuzy na území Japonska.....	29
3.2.1 Poválečné období (1945 – 1950).....	29
3.2.2 Období války gangů v 50. a 60. letech (1950 – 1963).....	32
3.2.3 60. léta a období represí (1964 – 1970).....	34
3.2.4 Vzestup, reorganizace a expanze v 70. letech (1971 – 1980).....	35
3.2.5 Generační změny a situace na konci 20. století (1981 – 1988).....	37
4. Expanze jakuzy.....	39
5. Největší syndikáty.....	42
5.1 Jamaguči-gumi.....	42
5.2 Sumijoši-kai.....	44
5.3 Inagawa-kai.....	46
6. Rituály.....	47
6.1 Sakazuki.....	47

6.2 Tetování.....	48
6.3 Jubicume.....	50
7. Jakuza a charitativní činnost.....	51
Závěr.....	53
Abstract in English.....	56
Anotace.....	57
Seznam použitých informačních zdrojů.....	58
Tištěné publikace.....	58
Internetové stránky.....	60
Novinové články.....	62

Ediční poznámka

Všechny japonské výrazy a jména jsou uváděny v české transkripci. Pouze v poznámkách pod čarou a v bibliografii je pro větší přehlednost použita původní transkripce zdrojového dokumentu. Japonská jména jsou v práci uváděna dle českých pravidel v pořadí jméno – příjmení. V poznámkách pod čarou a v bibliografii jsou pak uvedena v pořadí příjmení – jméno.

Japonské výrazy jsou pro lepší odlišení v textu psány kurzívou a je u nich také uveden způsob japonského zápisu.

Všechny překlady z angličtiny a japonštiny jsou pořízeny autorkou práce.

Úvod

Jakuza je jedním z pojmů, který neodmyslitelně patří k modernímu Japonsku. Zprávy o činnosti japonské mafie v posledních letech velmi často pronikají do zahraničních médiích, *jakuza* samotná je již velmi dlouho oblíbeným námětem nejen filmů, ale například i komiksů a není proto divu, že byla schopna dostat se do povědomí relativně široké veřejnosti. České sdělovací prostředky například poměrně detailně informovaly o činnosti *jakuzy* po ničivém zemětřesení v Japonsku v roce 2011. Tyto ojedinělé zprávy mohou ovšem velmi ovlivnit náhled čtenáře na problematiku japonského organizovaného zločinu. Po již zmiňované katastrofě v roce 2011 byla *jakuza* často vnímána jako hrdinská organizace dotvářející ideální obraz perfektního Japonska, tedy země, v níž dokonce i mafie zachovává a ctí nejvyšší morální pravidla.

Hlavním cílem této práce je proto podat pokud možno ucelený, i když spíše stručný, náhled na japonskou mafii a potvrdit či vyvrátit určitá obecně přijímaná tvrzení o *jakuze*, jejichž pravdivost nemusí být vždy stoprocentní. Dalším cílem je pak také poukázat na problémy, ale také možné výhody vyplývající z koexistence japonské mafie a běžného obyvatelstva.

První kapitola této práce nabízí obecný úvod, vysvětluje základní pojmy a nastiňuje podobu *jakuzy* v 21. století.

Další kapitola se zabývá především historickým pozadím, díky němuž mohla *jakuza* ve své rané formě vzniknout a nadále se formovat až do dnešní podoby. Ve všech třech částech této kapitoly je kladen důraz především na sociální změny, které měly za následek nové uspořádání japonské společnosti a napomohly tak následnému vzniku prvních japonských gangů. Cílem této kapitoly je především poukázat na historický původ *jakuzy*, objasnit fáze jejího vývoje a vyvrátit tak obecně přijímaný názor, podle něž je japonská mafie pouze novodobým výdobytkem, datujícím počátky své existence do 20. století.

Třetí kapitola je rozdělena do dvou větších podkapitol, první z nich zkoumá vývoj *jakuzy* po restauraci Meidži v roce 1868, druhá se pak zaměřuje především na situaci po druhé světové válce. Tato kapitola zkoumá, do jaké míry byla *jakuza*

ovlivněna dějinnými zvraty v Japonsku a jakým způsobem dokázala na nejrůznější změny reagovat a přizpůsobit se jim.

Zkoumaným jevem ve čtvrté kapitole je expanze *jakuzy* do zahraničí. Tato část se snaží poukázat především na to, že japonské gangy v posledních několika desetiletích nejsou pouze domácím problémem, ale jejich působení již sahá do značné vzdálenosti za hranice Japonska.

Pátá kapitola ve třech menších podkapitolách představuje historii a působení tří největších syndikátů *jakuzy*. Na jejich příkladu také ve stručnosti ukazuje jednotlivé typy vnitřní struktury japonských organizovaných skupin.

Následující část práce se zabývá třemi nejvýraznějšími rituály spojenými s *jakuzou*, vysvětluje jejich původ a způsoby vykonávání. Interpretace těchto rituálů nebývá vždy úplně správná, tato kapitola se proto snaží objasnit některé mylné výklady, které s touto problematikou souvisí.

Poslední kapitola je pak věnována dvěma největším charitativním akcím *jakuzy*. Tato část práce se především pokouší o nezaújatý pohled na toto počínání a jeho přijetí ze strany japonských obyvatel.

Tato práce vychází převážně z anglicky psaných zdrojů, pouze pro obecné informace o japonské historii bylo použito česky psané, popř. do češtiny přeložené literatury, z níž nejdůležitější byla kniha Dějiny Japonska od Edwina O. Reischauera a Alberta M. Craiga. Velkým zdrojem podrobných informací o *jakuze* byla pak především díla Davida E. Kaplana, Aleca Dubra a Petera B. E. Hilla, kteří jsou světově uznávanými odborníky na problematiku *jakuzy* a zkoumají japonskou mafii jakožto celek. Práce také pracuje s několika více či méně aktuálními novinovými články, jichž využívá pro dokreslení nastíněných situací a problémů.

1. Jakuza dnes

Jakuza je nejspíše jednou z nejstarších a největších kriminálních organizací na světě. V japonsky hovořícím prostředí je známá také pod názvy *bórkjudan* (暴力団) nebo *gokudó* (極道)¹ a její součástí je přibližně 2 500 různých zločineckých skupin, jejichž členská základna čítá na 85 000 osob působících nejen v Japonsku, ale také několika dalších zemích světa. V 60. letech 20. století toto číslo navíc dosahovalo dvojnásobku, přičemž jeho rapidní snížení je přičítáno především určité diferenciaci, díky které byli do té doby aktivní členové *jakuzy* rozděleni na stálé nebo pouze přidružené. Většina dnešních gangů je sdružena pod přibližně 20 konglomerátů, z nichž největší je syndikát *Jamaguči-gumi* (山口組).²

Členové *jakuzy* i dnes pokračují ve vžitých tradicích a způsobech, které si osvojili v průběhu několikasetletého vývoje, mezi něž patří například rituální tetování nebo pevná vnitřní hierarchie jednotlivých gangů. V rozporu s tím se ale postupem času začíná částečně měnit pole jejich působnosti. I přesto, že gangy stále „podnikají“ v tradičních odvětvích, jakými jsou například obchodování s drogami, vydírání, prostituce nebo pašování zbraní, jejich pozornost se v 21. století upnula také k nejrůznějším, většinou pozemkovým, investicím, v nichž mohou bez větších problémů ukrýt své zisky z nelegálních činností.³

Jakuza se v mnohém podobá tradiční italské maffii, přičemž jedním z hlavních důvodů této podobnosti je shodné, takřka rodinné uspořádání, kterým se obě skupiny vyznačují. Vnitřní hierarchie gangů je velmi striktně určena a jakákoliv provinění proti ní bývají tvrdě postihována. Co se vnějšího působení týče, *jakuza* sama je typická svým příklonem k pravicové nacionalistické ideologii, z níž je také následně odvozena její provázanost s určitými sférami japonské politické scény.⁴

¹ Bórkjudan: volně přeloženo jako gangsterské organizace nebo kriminální syndikáty; gokudó: zlý, špatný, nemorální

² Viz Encyclopedia Britannica. *Yakuza* [online]. 2014 [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/651354/yakuza>

³ Viz KELLY, Robert J. *Encyclopedia of Organized Crime in the United States: From Capone's Chicago to the New Urban Underworld*. Westport, CT: Greenwood Press, 2000. str. 321

⁴ Viz KAPLAN, David E. a Alec DUBRO. *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. Berkeley, CA: University of California Press, 2003. str. 102

V samotném Japonsku je na *jakuzu* stále pohlíženo jako na organizaci dvou tváří. Její kriminální činnost totiž přináší do japonské společnosti jak temné, tak i světlé aspekty a to především proto, že působení *jakuzy* má poměrně velký vliv na snižování počtu jiných kriminálních činů, ať už jde o vraždy nebo například drobné majetkové trestné činy.⁵

Index trestné činnosti Japonska se obecně dlouhodobě pohybuje na nejnižších číslech⁶ a mimo to má od začátku 21. století sestupnou tendenci.⁷ Zajímavé ovšem je, že tato statistika platí i pro Tokio, které se tak poměrně výrazně vymyká trendu, jenž je běžný v jiných světových metropolích. S tímto faktem souvisí i relativně problematický vztah japonské policie k *jakuze*, který velmi často osciluje mezi přehlížením a tolerancí, až k neústupnému vymáhání práva.⁸ Samotné členství v *jakuze* totiž nemá ilegální statut a osoby na nejvyšších pozicích, stejně tak jako jejich podnikání, jsou policii velmi dobře známy.

Nejvýraznějšími počiny, jež jasně poukazují na zvláštní postavení *jakuzy* v japonské společnosti, jsou výrazné akty solidarity a charitativního charakteru, které budí velkou pozornost především v zahraničních médiích. Mezi nejnámější příklady patří angažovanost *jakuzy* při ničivých zemětřeseních v roce 1995 a 2011. Všechny tyto faktory mají za následek to, že většinová japonská společnost vnímá *jakuzu* především jako „nutné zlo“, nebo také „druhou policejní sílu“ a to i přesto, že kriminální činnost této organizace dosahuje někdy až „mýtických výšin“⁹.

S tím souvisí taktéž další fenomén, kterým jsou v dnešním Japonsku velmi oblíbené gangsterské filmy, neboli *jakuzza-eiga* (ヤクザ映画). Tyto filmy v 60. letech 20. století vystřídaly na žebříčku popularity filmy o samurajích a vysokou oblibu si

⁵ Viz Numbeo. *Crime Index Rate* [online]. 2009-2014 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: http://www.numbeo.com/crime/rankings_current.jsp

⁶ Viz Crime Stats Simplified: List of countries by intentional homicide rate. *Crime Stats* [online]. 2013 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.crimestatssa.com/international.php>

⁷ Viz UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime. *Crime and criminal justice statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html>

⁸ Viz ALDOUS, Christopher. *The Police in Occupation Japan: Control, Corruption and Resistance to Reform*. Londýn: Routledge, 1997. str. 231

⁹ Viz ADELSTEIN, Jake. Mobsters on a Mission. *The Independent (London, England)*. April 9, 2011.

udržely dodnes. A to i přesto, že jsou proslulé výraznou brutalitou a explicitním znázorňováním krvavých scén.¹⁰

Jakuza je i dnes velmi zajímavým malým světem s vnitřními pravidly a zákonitostmi a její interakce se zbytkem běžné japonské společnosti jí nejspíše do určité míry pomáhá udržet si toto zvláštní postavení. Na druhou stranu od začátku 21. století výrazně posiluje snaha japonské vlády o zavedení přísnějších zákonů, kterými by tyto skupiny byly postihnutelné.

¹⁰ Viz COOK, David A. *A History of Narrative Film*. 3. vyd. New York: W.W. Norton, 1996. str. 859

2. Historické pozadí

2.1 Vrstva samurajů a situace po nastolení tokugawského šógunátu

Ač se *jakuza* může na první pohled jevit jako veskrze novodobá a v moderní společnosti vzniklá organizace, její kořeny sahají až do 17. století a *jakuza* tak prošla velmi dlouhým vývojem předtím, než se její podoba ustálila ve formě, jak ji známe dnes.

Jako klíčové datum, nepřímo související s prvopočátky japonského organizovaného zločinu, se jeví rok 1603, kdy Tokugawa Iejasu¹¹ převzal od císařského dvora titul šóguna poté, co se mu podařilo opět sjednotit do té doby na malá knížectví rozdrobené Japonsko. Tím byl položen základ silného tokugawského šógunátu, který přetrval až do znovuoobnovení císařství při restauraci Meidži¹² v roce 1868.¹³ Tento převrat sice znamenal značné uklidnění poměrů uvnitř samotného japonského národa, ale konec dlouhého období, jež bylo vyplněno nekončícími občanskými válkami, měl za následek velký posun v životech válečnické třídy – samurajů.

Samurajové byli vždy specifickou vrstvou japonské společnosti, přičemž jim tato jejich specifická, kterou získali během své několik staletí trvající existence, nedovolovala adekvátně reagovat na společenské změny ve státě. To byl postupem času jeden z hlavních důvodů, který přivedl část příslušníků samurajského stavu na scesti a pomohl tak k následnému zformování skupin, které jsou dnes považovány za, když už ne přímé, tak alespoň spirituální, předchůdce *jakuzy*.

Samurajové razantně vstoupili na jeviště japonských dějin na počátku 12. století a během následujících pětiset let si dokázali udržet výsadní postavení v japonské společnosti. Tato třída se již od svého počátku vyznačovala výraznou odlišností od zbytku japonského obyvatelstva a po celou dobu její existence bylo jejím jediným cílem a úkolem zdokonalování se v technikách boje. Po skončení období válek bylo z tohoto

¹¹ Tokugawa Iejasu (1542-1616) jeden ze tří sjednotitelů Japonska. Navázal na předchozí vojevůdce Odu Nobunagu (1543-1582) a Tojotomiho Hidejošiho (1536-1598). Zasadili se o sjednocení Japonska a vytvořili pevný model centralizovaného feudalismu

¹² Období Meidži – Meidži džidai (明治時代) 1868-1812

¹³ Viz REISCHAUER, Edwin O a Albert M. CRAIG. *Dějiny Japonska*. Brno: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. str. 81

důvodu pro mnoho samurajů téměř nemožné začlenit se do nově vzniklého řádu, který nastal v japonské společnosti.

Jistou specifickou této třídy je možno odhalit již z výrazů používaných pro pojmenování příslušníků feudálního vojenského stavu, kteří jsou v japonštině nejčastěji označováni sinojaponským termínem *buši* (武士). Ten prakticky odpovídá v evropských jazycích používanému pojmu *samuraj* (侍).¹⁴ Výraz samuraj byl původně omezen na označování ozbrojenců ve službách dvorské šlechty, odtud byl následně převzat do titulatury šlechty vojenské a až poté se ustálil jako obecné označení příslušnosti k vojenskému stavu, která zahrnovala také specifický typ chování a morálních vlastností.¹⁵ Předpokladem pro dodržení velmi přísné vojenské etiky byla především obrovská sebekázeň a síla charakteru každého samuraje. Dalším výrazným a již téměř dogmatickým rysem se stala absolutní poslušnost a loajalita k pánovi zahrnující i smrt, která byla považována za prostředek k zachování cti. K tomuto účelu sloužila rituální sebevražda *seppuku* (切腹)¹⁶, jež měla být ukázkou pohrdání fyzickým utrpením a osobní oddaností. V kontrastu s těmito ušlechtilými cíli a názory se jeví jako poměrně zajímavé zjištění, že sami samurajové byli minimálně ve středověku většinou negramotní, i když vzdělanost a umění chovali v hluboké úctě. Díky těmto aspektům se samurajský stav sice umístil na nejvyšším stupni v hierarchii japonské společnosti, znamenalo to pro něj však také určité vyloučení a neschopnost adekvátně reagovat na přirozený vývoj, kterým Japonsko v průběhu dějin pocházelo.

Velmi problematické pak bylo také samotné působení samurajů, jakožto profesionálních vojáků. Vojenský stav byl totiž během své existence striktně odtržen od půdy a následně povýšen na privilegium, přičemž jeho příslušníkům bylo také zakázáno věnovat se obchodu a řemeslu. Hlavní životní náplní a otázkou existence každého samuraje se tak stala příslušnost ke konkrétní družině a vazalský vztah k pánovi. Je třeba říci, že tyto vztahy se většinou vyznačovaly konečnou platností a tak například přechod k jinému knížeti byl pro samuraje de facto vyloučen, a pokud se tedy některý z nich ocitl vně své původní družiny, zůstal většinou bez jakýchkoliv prostředků k

¹⁴ Buši – bojovník, válečník; samuraj – ten, kdo slouží, vazal

¹⁵ Viz VASILJEVOVÁ, Zdeňka. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1986. str. 129

¹⁶ Na Západě se vžil termín *harakiri*, jedná se však pouze o jiné čtení stejných znaků

živobytí.¹⁷ Tato skutečnost začala být ovšem zásadním problémem právě po znovuoobnovení šógunátu v roce 1603.

Právě na počátku 17. století za sebou měla třída válečníků již přes pět set let trvající historii, během níž se, jak již bylo řečeno, stalo jejím jediným posláním zdokonalování se v umění boje. Je tedy logické, že uklidnění situace a konec válčení na domácí půdě s sebou přineslo nemalé problémy s novým zařazením téměř dvou milionů obyvatel¹⁸, náležejících k vojenskému stavu. Část samurajů se uplatnila například ve správním aparátu knížectví, někteří se věnovali studiu nebo výuce, jiní našli uplatnění ve filosofii a mnoho z nich se také poněkud neočekávaně infiltrovalo do vznikající obchodnické třídy¹⁹, která nacházela pole svého působení především ve vzrůstajících městech, jakými byly Ósaka, Tokio nebo Nagoja. Počet těch, kteří se nedokázali zařadit do žádné z výše uvedených skupin, byl ovšem stále velmi vysoký.²⁰ Na druhou stranu je nutno podotknout, že tato situace nebyla pro samuraje v zásadě ničím novým. Za celou dobu své existence se tato třída velmi často potýkala s určitým společenským vyvržením, i když se tomu tak dělo převážně pouze na úrovni jednotlivců. Pojem *rónin* (浪人)²¹, neboli samuraj bez pána, je v historickém kontextu úzce spjat se samurajskou třídou a sám o sobě se stal v podstatě fenoménem.

2.2 Kabuki-mono a mačijakko

Existuje několik výkladových proudů vysvětlujících historický původ a vznik *jakuzy*.²² První z nich odvozuje pozdější formu japonského organizovaného zločinu od skupin s názvem *kabuki-mono* (歌舞伎者).²³ Jednalo se vlastně o skupiny róninů, jejichž typickým znakem byla především bizarní vizáž, zahrnující prapodivné oděvy a účesy, nebo také pozoruhodně dlouhé meče, jejichž ostrost příslušníci *kabuki-mono*

¹⁷ Viz VASILJEVOVÁ, str. 247

¹⁸ Přibližně 7 % z tehdejšího celkového počtu obyvatel Japonska

¹⁹ V šógunátu Tokugawa existovala jasná třídní hierarchie, která stavěla samuraje na nejvyšší místo ve společnosti, zatímco obchodníci byli hodnoceni nejnižší. Přesun do obchodnické třídy znamenal tedy pro samuraje teoretický pád ve společenském žebříčku

²⁰ Viz KAPLAN, str. 5

²¹ Někteří róninové se sami odloučili od své původní knížecí družiny, častěji však ztratili pána například proto, že mu bylo konfiskováno léno.

²² Viz Kaplan, str. 6

²³ V českém překladu: „blázniví, šílení“

údajně neváhali zkoušet na běžném obyvatelstvu v rámci takzvaného *cudži-giri* (辻斬).²⁴ Tyto skupiny byly známy taktéž pod názvem *hatamoto-jakko* (旗本奴)²⁵. Toto označení je ale možno považovat za lehce zavádějící vzhledem k tomu, že se jednalo o veskrze nezávislé klany s vlastním slangem a souborem – většinou kriminálních – zákonitostí a pravidel. Členové těchto skupin si projevovali absolutní oddanost a loajalitu a přísahali si vzájemnou ochranu za jakýkoliv okolností.²⁶ Tento rys vykazuje citelný posun od smýšlení původního samurajského stavu, pro nějž byla vždy na prvním místě loajalita k pánovi, a odkazuje tak na možný další vývoj týkající se pozdější struktury a hierarchie samotné *jakuzy*. I přesto, že *kabuki-mono* v rámci vlastní společnosti striktně dodržovali tato nepsaná „morální“ pravidla, jejich chování vně klanů již tak ideální nebylo. Terorizování obyčejného obyvatelstva a krádeže, stejně jako boje proti jiným organizovaným skupinám, byly prakticky na denním pořádku.

Díky neslavné pověsti těchto historických gangů se moderní *jakuza* snaží odvozovat svůj původ od jejich protivníků, takzvaných *mačijakko* (町奴).²⁷ Tento název zahrnuje skupiny mladých měšťanů, které se zformovaly za účelem odražení vzrůstajících ataků *kabuki-mono* a ochrany měst. Přestože se tito muži vyznačovali určitými zvláštnostmi, ne nepodobnými prapodivným zvykům jejich oponentů, jejich vůdci se rekrutovali z odlišných sfér. Velmi často to byli úředníci, obchodníci, hostinští, řemeslníci, nebo také dělníci. Stejně jako členové dnešní *jakuzy*, byli i *mačijakko* velmi obratní v hazardu a vytvářeli si překvapivě blízké sociální vztahy s osobami na vedoucích pozicích, což se mohlo stát později jakýmsi teoretickým precedentem při formování moderních gangů.²⁸

Nejslavnějším vůdcem tokijského klanu *mačijakko* byl Čóbei Banzuiin. Tento muž, narozený na počátku 17. století do rodiny róninů, původně zastával pozici, jejíž náplní bylo zaměstnávání pracovních sil potřebných při opravě šógunátního paláce nebo stavbě cest okolo Eda.²⁹ Díky zkušenostem a schopnostem, které se mu v rámci tohoto

²⁴ Doslova „zabití kolemjdoucího za účelem vyzkoušení ostrosti nového meče“

²⁵ Volně přeloženo jako „šógunovi služebníci“

²⁶ Viz SENELICK, Laurence. *The Changing Room: Sex, Drag, and Theatre*. London: Routledge, 2009. str. 84

²⁷ Volně přeloženo jako „služebníci, ochránci města“

²⁸ Viz KAPLAN, str. 5

²⁹ Dnešní Tokio. Po vzniku šógunátu Tokugawa se stalo sídlem vlády, po zrušení šógunátu v roce 1868 bylo přejmenováno na Tokio a stalo se formálním hlavním městem namísto Kjóta.

zaměstnání podařilo získat, objevil praktiku, jež se posléze stala oblíbenou činností moderní *jakuzy*. Banzuiin začal provozovat jakési malé kasino, které velmi přitahovalo muže, jež zaměstnával. Ti poté na jeho hráčských stolech prohrávali velkou část ze svých platů a Banzuiin byl schopen jejich těžce vydělané peníze použít pro vlastní účely.³⁰

Tyto praktiky ovšem nemění nic na tom, že aktivita *mačijakko* byla obyvateli Eda, kde bylo působení obou skupin zřejmě nejsilnější, přijímána s obrovským nadšením. Především proto, že v dřívějších dobách by bylo absolutně nemyslitelné, aby se obyčejný občan postavil privilegovanému samuraji, ať už by byl důvod jakýkoliv. I díky tomu původní ochránci měst nabyli statutu lidových hrdinů a jejich postavy se začaly objevovat v písních a hrách divadla *kabuki*.³¹ Zřejmě nejznámějším případem legendy, která se stala inspirací pro mnoho uměleckých děl je boj mezi již zmíněným Čóbeiem Banzuiinem a jeho protivníkem – vůdcem *hatamoto-jakko* – Džúrózaemonem Mizunem, který vyvrcholil vraždou Banzuiina v roce 1657. Tato událost je stále oblíbeným tématem i v dnešní době a hojně ji využívají například tvůrci komiksů či filmoví režiséři, v jejichž dílech je Čóbei vykreslován jako hrdina, zatímco postava Džúrózaemona vykazuje všechny znaky podlého padoucha.³² Dalším podobným případem je legenda o muži známém pod jménem Ude no Kisaburó (腕の喜三郎), neboli Jednoruký Kisaburó. Tento vynikající šermíř byl zavrhnut svým učitelem poté, co se ukázalo, že udržoval milostný poměr se ženou. V reakci na to si Kisaburó odsekl pravou ruku, aby tím vyjádřil svou upřímnou lítost a výčitky svědomí, přičemž po tomto téměř sebezničujícím aktu odešel vstříc bojům s tokijskými zločinci a násilníky.³³ Je tedy celkem logické, že si sama *jakuza*, která vidí své členy jako „vážené muže stojící mimo zákon“, zvolila právě *mačijakko* jako své spirituální předchůdce. Při bližším pohledu je ale zřejmé, že nejspíše sdílejí více charakteristických znaků s gangy *hatamoto-jakko*.

³⁰ Viz LINTNER, Bertil. *Blood Brothers: Crime, Business and Politics in Asia*. Crows Nest, N.S.W.: Allen & Unwin, 2002. str. 144

³¹ Kabuki – divadlo živých herců. Divadelní forma vzniklá na počátku 17. století. Členy divadelních souborů byli původně ženy i muži, avšak po opakovaných intervencích ze strany šógunátní vlády začaly být ženské role obsazovány výhradně muži

³² Viz MCCLAIN, James L. a Wakita OSAMU. *Osaka, the Merchant's Capital of Early Modern Japan*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1999. str. 128

³³ Viz KAPLAN, str. 6

Je ovšem nutno říci, že ani jedna z teorií není podložena žádnými věcnými argumenty a potvrzení přímého spojení mezi skupinami je tedy relativně problematické.

Jisté je pouze to, že obě *jakko* skupiny prakticky vymizely na sklonku 17. století, převážně díky intervencím znepokojené šógunátní vlády, která se proti nim rozhodla tvrdě zakročit. Asi největší událost v tomto směru se udála v roce 1686, kdy bylo pozatýkáno na tři sta členů tokijského gangu, přičemž všichni jeho vůdci byli popraveni. Původně velmi těsně a striktně organizované skupiny se tak po těchto zásazích přeměnily spíše na volná seskupení chaoticky působících jedinců.³⁴

2.3 Tekija a bakuto

V polovině 18. století, tedy přibližně 100 let po Banzuinově smrti a více než půl století po vymizení *mačikajakko* a *kabuki-mono*, se objevily další dvě skupiny; *tekija* (的屋) a *bakuto* (博徒)³⁵, na něž bývá obecně nahlíženo jako na skutečné, tedy ne pouze spirituální, předchůdce moderní *jakuzy*. Jejich působení je opět velmi charakteristické a to až do té míry, že samotní členové dnešní *jakuzy* bývají často zařazováni do jedné z těchto skupin. A to i přesto, že rozvětvení moderních japonských gangů je mnohem rozmanitější, stejně jako pole jejich působnosti.³⁶

Přesný původ skupin *tekija*, ani doba, kdy se tito obchodníci začali sdružovat do historických gangů, není znám. Tito lidé byli původně označováni slovem *jaši* (野師)³⁷ a podle některých zdrojů vstoupili do historie pod názvem *tekija* až v období Meidži.³⁸ Existuje několik různorodých teorií, podle nichž byly tyto skupiny tvořeny nejprve mimo zákon stojícími róniny, popřípadě kočovníky, kteří putovali mezi městy a snažili

³⁴ Viz KAPLAN, str. 6 srov. LEUPP, Gary P. *Servants, Shophands, and Laborers in the Cities of Tokugawa Japan*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1992. str. 107

³⁵ Tekija: pouliční prodavači, bakuto: gambleři, hazardní hráči

³⁶ Viz KAPLAN, str. 7

³⁷ Nebo také 香具師 (jaši): „mistři parfémů“, šarlatáni, mastičkáři. Přesný etymologický původ slova ovšem není znám

³⁸ Viz GOODMAN, Roger a Kirsten REFSING. *Ideology and Practice in Modern Japan*. New York: Routledge, 1992. str. 211

se prodat své zboží. Další z teorií pracuje s již uvedeným názvem *jaši* a její zastánci spatřují původní skupiny *tekija* jako obchodníky s léčivy a medicínskými prostředky.³⁹

Ať už je jejich pravý původ jakýkoli, je jisté, že typická činnost těchto skupin závisela především na neuvěřitelně vyvinutých obchodních schopnostech. Během svého působení byly tyto gangy schopny vybudovat si neotřesitelnou pozici při ovládnutí trhů – konaných většinou u příležitosti různých svátků a slavností neboli *macuri* (祭り) – které byly nejčastěji zaštitěny chrámy nebo svatyněmi. Je ovšem nutno podotknout, že tato pozice jim byla původně přidělena samotným šógunátem mezi lety 1735 až 1740, přičemž byl tento příklad posléze následován již zmíněnými chrámy a svatyněmi. Zjednodušeně řečeno byly vedoucí osoby gangů jmenovány do pozic jakýchsi dozorců nad konanými trhy a k jejich nejvýraznějším pravomocem patřilo například rozhodování o rozestavení jednotlivých stánků a vybírání poplatků od jejich majitelů.⁴⁰ Na druhou stranu si *tekija* vybuchovali pověst i jako velmi zdatní obchodníci, neváhající za cestě k úspěchu použít jakýchkoliv prostředků a byli proslulí především díky svým vytříbeným podvodným praktikám. Bylo celkem běžné, že obchodníci z řad *tekija* prodávali podřadné zboží, o jehož kvalitě a původu si neváhali vymýšlet nejrůznější lži, ale mimo to dokázali zákazníky oklamat i předem připravenými scénami, v nichž předstírali opilost a prodej zboží výrazně pod cenou, z čehož kupující nabyl dojmu, že právě uskutečňuje velmi výhodný obchod. Mistrovským kouskem pak bylo také prodávání miniaturních bonsaí, kterým ovšem chyběly kořeny.⁴¹

V této fázi existence se již plně vyvinuly a utvrdily vzájemné vztahy mezi jednotlivými členy gangů, které byly dále aplikovány i v pozdějších formách uskupení *jakuzy* a jsou tak jedním z typických znaků, kterými se tato organizace vyznačuje. Hlavním vztahem je takzvaný *ojabun – kobun* (親分 - 子分)⁴², který přetrval až dodnes a je v podstatě základním prvkem spojujícím jednotlivé hierarchické stupně dnešní *jakuzy*. V této fázi vývoje byl vzájemný vztah spíše na úrovni učitel – žák a k jeho posunu došlo až mnohem později. Co se ovšem nezměnilo, je očekávání absolutní poslušnosti a bezbřehé loajality, tedy vlastností tak typických již pro samurajský stav.

³⁹ Viz KAPLAN, str. 10

⁴⁰ Viz HILL, Peter B. E. *The Japanese mafia: Yakuza, law, and the state*. New York: Oxford University Press, 2003. str. 37

⁴¹ Viz KAPLAN, str. 10

⁴² Ojabun: vůdce, boss; kobun: stoupenec, následovník; naznačující vztah „rodič (otec) – dítě“

Každý gang byl v zásadě rozdělen podle tradičních feudálních pravidel na jednotlivé stupně, z nichž na nejvyšším místě stál již zmiňovaný *ojabun*. Jeho sídlo sloužilo jako ústřední centrála celého gangu a také jako jakýsi výcvikový tábor pro nové členy – učedníky. Ti se museli nejdříve osvědčit a až poté jim byl přidělen status právoplatných příslušníků skupiny.

Ojabun neměl pod kontrolou pouze sobě podřízené členy gangu, ale v jeho moci bylo taktéž rozhodování o umístění prodejních stánků a obchodů nebo o dostupnosti určitých prodejních komodit. K tomuto účelu sloužilo především vybírání nájemného a výpalného, které činilo nezanedbatelný podíl všech zisků celé skupiny. Tato praktika se nejspíše ukázala být velmi výhodnou, což je zřejmě jeden z důvodů, proč je ve velké míře *jakuzou* používána i dnes. Způsob vybírání výpalného nedoznal od 18. století velkých změn a ti, kdo jej odmítli zaplatit, se většinou potýkali se stejným scénářem; bylo jim zabaveno, popřípadě zničeno zboží, odlákání potencionální zákazníci a prodejci sami se velmi často vystavovali i riziku fyzického násilí. S přihlédnutím k výhodnosti těchto podniků, a z toho plynoucího boje o moc, docházelo mezi jednotlivými gangy k častým potyčkám. Vzhledem k tomu, že existence a působení těchto skupin bylo díky šógunátu v podstatě legální, jejich moc v průběhu 18. století značně narostla. Je nutno podotknout, že se tyto organizované gangy z určité části věnovaly také běžnému legálnímu podnikání a to i přesto, že, jak již bylo řečeno, jejich obchodní počínání nedosahovalo valné kvality. Bez ohledu na to však stále rozvíjely svou kriminální činnost a velmi často do svého středu infiltrovaly různé kriminální živly a uprchlíky skrývající se před zákonem.⁴³

Jako mnohem zajímavější se ovšem jeví skutečnost, že dalšími poměrně běžnými členy skupin *tekija* byli také lidé stojící na absolutním okraji společnosti, tzv. *burakumin* (部落民).⁴⁴ Tyto skupiny vyvržených žily především v okolí Kjóta a v západním Japonsku, přičemž v období šógunátu Tokugawa tvořil jejich počet přibližně dvě procenta japonské populace. Jejich původ není zcela jasný, ale pocházely nejspíše již z předtokugawského období. Jednalo se především o poražené válečníky,

⁴³ Viz KAPLAN, str. 11

⁴⁴ Termín *buraku* (部落) původně označoval jakoukoliv odlehlou ves nebo osadu, pejorativního nádechu se mu dostalo až později. Jiný název, používaný pro tuto skupinu, je *eta* (穢多) – nečistý nebo také *hinin* (非人) – „nelidé“. *Burakumin* byli s ostatním obyvatelstvem fakticky zrovnoprávněni roku 1871, ovšem stigma jejich původu na nich ulpívá prakticky dodnes.

zločince a osoby pocházející z rodin, jejichž profese byly považovány za ponižující a nečisté, jako například řezníci, koželuhové nebo hrobaři, kteří přicházeli do pravidelného styku se smrtí, popřípadě jejich povolání překračovalo buddhistický zákaz zabíjení živých tvorů.⁴⁵ *Burakumin* museli nosit viditelné označení na oděvu, které upozorňovalo na jejich nízký statut, bylo jim také zakázáno uzavírat sňatky s příslušníky ostatních tříd a každý, kdo s nimi přišel do styku jakoukoliv formou tělesného kontaktu, musel být rituálně očištěn buddhistickým knězem.⁴⁶ Jejich život byl velmi nelehký, vystoupení z tohoto kastovního systému prakticky nemožné a vzhledem k dědičné příslušnosti k této skupině byly ke stejnému údělu odsouzeny i jejich děti. Není tedy až tak překvapující, že tito lidé využívali jakékoliv příležitosti, která jim dávala šanci na jiný, když už ne lepší, život. Pro mnoho osob narozených jako *burakumin* znamenalo následování skupin *tekija* jednu z mála možností, jak opustit rodnou osadu a nechat za sebou alespoň částečně svůj původ.

Problém skupiny *burakumin* je stále velmi palčivý, stojí ovšem za povšimnutí, že její příslušníci jsou do řad *jakuzy* rekrutováni i dnes.⁴⁷ Zdá se být až jakýmsi historickým paradoxem, že mafie, která odvozuje svůj původ od nejvyššího samurajského stavu a jejíž příslušníci vidí sebe sami jako vážené ochránce japonského lidu stojící mimo zákon, rekrutuje nezanedbatelnou část své členské základny z řad nejnižší třídy, která kdy v japonské společnosti existovala a jejíž postavení bylo nižší než například postavení korejských či čínských imigrantů.

Naproti tomu druhá ze skupin, tedy *bakuto*, používala pro nábor nových členů již po několik desítek let ověřenou praktiku, která, jak již bylo zmíněno, sahá svými kořeny až do období Čóbeie Banzuina. Úředníci, popř. jiné osoby na vedoucích pozicích, kteří byli pod záštitou šógunátu Tokugawa odpovědní za zaměstnávání pracovních sil potřebných při nejrůznějších stavebních projektech, vybudovali síť hráčských podniků, s jejichž pomocí se jim měly od zaměstnanců navrátit již jednou vyplacené peníze. Za tímto účelem najímali nejrůznější kriminální živly, dělníky nebo také sedláky a z nich vytvářeli to, čemu se dnes říká profesionální hráč. Obliba těchto heren se postupem času

⁴⁵ Viz REISCHAUER, str. 90

⁴⁶ Viz LAMONT-BROWN, Raymond. The Burakumin: Japan's Underclass. *Contemporary Review*. September 1993, roč. 263, č. 1532.

⁴⁷ Viz LIE, John. *Multiethnic Japan*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004. str. 11

rozšířila i do vyšších pater japonské společnosti a hazardu tak často propadli i nejrůznější obchodníci, řemeslníci, ale i samurajové nebo zápasníci *sumó*.⁴⁸

Skupiny *tekija* našly vhodnou půdu pro své podnikání a obchody pod širým nebem, naproti tomu *bakuto*, využívali uzavřených prostorů hráčských doupat. K jejich bezproblémovému vytvoření jim opět paradoxně pomohl samotný šógunát, a to zavedením systému střídavé služby, neboli *sankin kótai* (参勤交代) a s tím spojeným hojným využíváním cesty *Tókaidó* (東海道).⁴⁹ Tato již dříve prováděná praxe byla povýšena na nesmlouvavou povinnost v roce 1635 a měla vládnoucímu rodu Tokugawů zajistit vazalskou věrnost vysoce postavených knížat. Ta byla nucena trávit každý druhý rok v Edo a jejich průvody mířící do sídelního města šóguna či vracející se zpět domů mohly čítat až několik tisíc lidí.⁵⁰ Vzhledem k délce celé trasy na ní bylo vybudováno 53 zastávek, na kterých mohli cestující přenocovat, doplnit zásoby nebo také nalézt zajímavý zdroj zábavy. Toto vše, dohromady spojeno s relativní odlehlostí od přímé šógunátní kontroly, učinilo z trasy *Tókaidó* a jí podobných více než příznivé prostředí pro působení a rozvoj gangů *bakuto*.

Tyto skupiny se také zásadním způsobem podílely na vzniku několika typických faktorů, jež jsou spojovány i s dnešní *jakuzou*. Především jsou to právě gangy *bakuto*, jimž moderní japonská mafie vděčí za svůj název. Dle obecně rozšířeného názoru toto jméno vzniklo podle nejhoršího možného skóre v japonské karetní hře, při níž jsou používány tzv. karty *hanafuda* (花札).⁵¹ Každá karta má svou předem určenou číselnou hodnotu, přičemž nejhoršího výsledku může být dosaženo kombinací tří karet s čísly 8 – 9 – 3, neboli na japonské čtení převedeno *ya – ku – sa*. Tato slovní hříčka byla v případě původních gangů *bakuto* používána k označení něčeho zbytečného, postupem času se však dostala do hovorové řeči jako výraz označující gangstery samotné a jejich postavení ve společnosti. Je velmi zajímavé, že slovo *jakuzo* bylo nejprve používáno skutečně jen pro členy gamblerských skupin *bakuto* – z nichž někteří stále trvají na tom,

⁴⁸ Viz HILL, str. 37

⁴⁹ Nejdůležitější z 5 cest v období Edo. Pobřežní linií spojovala dnešní Tokio s Kjótem. Dnes je tato cesta kopírována například trasou japonského šinkansenu

⁵⁰ Viz REISCHAUER, str. 87

⁵¹ Volně přeloženo jako „květinové karty“

že právě oni jediní tvoří pravou *jakuzy* – a širšího použití se mu dostalo až ve 20. století.⁵²

Stejně jako *tekija* i gangy *bakuto* se vyznačovaly velmi přísnou vnitřní hierarchií, na jejímž vrcholu stál *ojabun*. Postup mezi jednotlivými stupni byl ovšem možný, přičemž jeho míra závisela předně na prezentaci jednotlivce během pouličních bitek mezi gangy. Vysoce ceněny byly ovšem také hráčské schopnosti a loajalita projevovaná nadřazeným osobám. Nedodržení vnitřních pravidel gangu bylo velmi přísně trestáno a mohlo mít pro provinilce fatální následky. Na jakékoliv porušení zásad či odepření poslušnosti bylo totiž nahlíženo nejen jako na zradu, ale především jako na urážku a poškození cti celé skupiny. Je velmi zajímavé, že skupiny *bakuto* zahrnovaly do takovéhoho trestuhodného jednání i určité delikty, které přesahovaly rámec tolerance a byly považovány za tabu. Mezi ně patřilo například znásilnění nebo drobné krádeže. Pokud pomineme možnost nejvyššího trestu – smrti – bylo velmi často přistupováno k potrestání provinilce formou vyloučení z daného gangu. Podle nepsané dohody bylo takto vypovězenému člověku znemožněno vstoupit do jakéhokoliv konkurenčního gangu, což je tradice, která přetrvala až do dnešní doby.

Pro různé prohřešky méně závažného charakteru, které nebylo třeba trestat smrtí ani vypovězením, vynalezly gangy *bakuto* zvyky, jež jsou dodnes jedním z fenoménů a jakýmsi poznávacím znamením moderní *jakuzy*.⁵³ Amputace posledního článku malíčku, neboli *jubicume* (指詰め), se spolu s rituálním tetováním řadí k nejvýraznějším tělesným modifikacím, které členové *jakuzy* podstupují. Obojí bude podrobněji vysvětleno v šesté kapitole této práce.

Na tomto místě je však vhodné poukázat na to, že tato praktika později expandovala i mimo okruh členů *bakuto* gangů a našla své uplatnění i v jiných částech spodních sfér tokugawské společnosti. Mimo to, že ji postupně převzaly i gangy *tekija*, rozšířila se i do okruhu japonských prostitutek, které tímto činem demonstrovaly oddanost a obětování se konkrétnímu klientu.⁵⁴

⁵² Viz KAPLAN, str. 13

⁵³ Viz KAPLAN, str. 14

⁵⁴ Viz HILL, str. 75

Již v počátcích své existence se některé z gangů *bakuto* vyznačovaly úzkou spoluprací s policejními oddíly, z čehož mohly velmi dobře profitovat, upevňovat své postavení a také rozšiřovat svá působišť. Ne všemi bylo ovšem takovéto jednání přijímáno a mezi jednotlivými gangy tak čas od času docházelo k nejrůznějším potyčkám nebo také bojům o ovládaná území. Mimo tyto neshody spolu však skupiny *bakuto* poměrně úzce spolupracovaly a poskytovaly si vzájemnou pomoc.

V tomto období byl tedy obecně položen základ spolupráce policejních a jiných sil s japonským podsvětím. Tato spolupráce v určité formě přetrvala i ve 20 a 21. století je možno říci, že stále udává směr, jakým se *jakuza* v posledních letech ubírá.

3. Moderní jakuza

3.1 Situace na přelomu 19. a 20. století

Přelom 19. a 20. století byl ve znamení velkých změn pro celé Japonsko. Již v roce 1868 byl svržen poslední šógun šógunátu Tokugawa a mohla tak být plně obnovena instituce císaře, jakožto držitele moci v japonském státě.⁵⁵ Na trůn v tomto roce nastoupil ve věku pouhých 14 let císař Meidži,⁵⁶ který vládl až do své smrti v roce 1912.

Ruku v ruce s politickými změnami přišly i změny ekonomické a Japonsko tak na počátku 20. století zažilo významný přerod v industrializovanou zemi. K největšímu hospodářskému pokroku došlo po skončení rusko-japonské války v roce 1905 a v následujících 30 letech⁵⁷ a tento pokrok měl nezanedbatelný vliv i na růst a působení japonské mafie. Ta v tomto období začala soustřeďovat svou pozornost na podnikání v již jednou vyzkoušeném odvětví, a to v rekrutování pracovních sil potřebných na nově vznikajících stavbách, popřípadě v přístavních docích. Pro členy gangů *bakuto* zůstal ale středem zájmů především hazard a praktiky s ním spojené. Díky narůstajícím policejním kontrolám byly ovšem gangy nuceny stáhnout se do větší ilegality a provozovat tyto činnosti v různých úkrytech. V tuto dobu se také zrodila další z praxí, jež je *jakuzou* využívána dodnes. Někteří z vůdců gangů *bakuto* začali podnikat i v jiných, legálních obchodech, z nichž postupem času vytvořili jakousi zástěrku pro činnost odehrávající se v japonském podsvětí. Toto konání si navíc velmi často snažili pojistit stálým přísunem úplatků pro členy místních policejních sborů. Gangy *tekija* si taktéž zachovaly způsob tradičního živobytí a i v 19. století se věnovaly především pouličnímu prodeji. Jejich výhodou byla ovšem práce v legálním odvětví a mohly tak, na rozdíl od gangů *bakuto*, poměrně nerušeně rozšiřovat území své působnosti. Ani jedna z těchto skupin se ovšem neseťkávala s absolutní tolerancí ze strany policie a dřívější neskrývané souboje a potyčky se tak s nástupem éry Meidži staly minulostí.⁵⁸

⁵⁵ Meidži išin (明治維新) neboli restaurace Meidži proběhla 3. ledna 1868

⁵⁶ Císař Macuhito je dnes uváděn a znám pod posmrtným jménem Meidži, které přijal při svém nástupu na trůn a které se také kryje s názvem éry, v níž vládl. Viz REISCHAUER, str. 136

⁵⁷ Viz REISCHAUER, str. 191

⁵⁸ Viz KAPLAN, str. 20

Na počátku 19. století se také s ohledem na vnitřní i vnější politiku japonského státu začíná utvářet charakteristický příklon *jakuzy* k ultranacionalismu a militarismu. K prvnímu z nich měla japonská mafie vždy relativně blízko, její členská základna například tenduje k vyznávání a uctívání tradičních japonských šintoistických božstev, jakými jsou bohyně Amaterasu⁵⁹ nebo bůh Hačiman⁶⁰. *Jakuza* ovšem v rámci nacionalistické tradice staví na božský piedestal také císaře.⁶¹ Je nutno podotknout, že tento trend byl na počátku 20. století vlastní japonskému obyvatelstvu obecně a to především díky jakémusi vědomému „sociálnímu inženýrství“.⁶² V tuto dobu totiž došlo ke konečnému propojení japonské historie a mýtu a císař se tak stal absolutní nedotknutelnou autoritou s božským původem. Tato koncepce v Japonsku přetrvala až do konce druhé světové války a ač se to může zdát jakkoliv absurdní, její vyvrácení způsobilo většině japonské společnosti obrovský šok. Na druhou stranu je jistě velmi zajímavé, že si tyto ideály našly cestu i do nejhlubších pater japonského podsvětí a dokázaly ovlivnit muže, kterým již ze samé podstaty nebylo svaté prakticky vůbec nic.

Velmi důležitým člověkem, který se zasloužil o další z vývojových stupňů *jakuzy* a také o měnící se zahraniční politiku Japonska, byl Micuru Tójama, který stál v roce 1881 u vzniku skupiny *Genjōša* (玄洋社)⁶³. Tu lze považovat za předchůdkyni moderních nacionalistických skupin. Hlavní cíle tohoto uskupení měly spočívat především v uctívání císaře a japonského národa a ochraně práv japonských obyvatel. Cíle skutečné se však zaměřovaly v první řadě na expanzi japonských sil do zahraničí, především do Číny a Koreje, a na nastolení autoritářského režimu na domácí půdě.⁶⁴

Tójama po čase dokázal přivést téměř k dokonalosti propojení skupiny *Genjōša* a politických špiček. Členové skupiny velmi často zaujímali pozice bodyguardů pro vládní úředníky, někteří je pro jejich násilnickou povahu využívali také jako účinné

⁵⁹ Amaterasu ómikami (天照大神) neboli Bohyně Slunce, je ústřední bohyně japonského šintoismu, všichni japonští císaři jsou považováni za její přímé potomky. Viz REISCHAUER, str. 10

⁶⁰ Hačiman (八幡) někdy bývá označován jako bůh války, ovšem jedná se spíše o ochránce válečníků obecně. Často bývá také ztotožňován s 15. japonským císařem Ódžinem (応神). Viz Encyclopedia Britannica. *Hachiman* [online]. 2013 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/250945/Hachiman>

⁶¹ Viz SUGIYAMA LEBRA, Takie. *Japanese Patterns of Behavior*. Honolulu: University of Hawaii Press, 1976. str. 170

⁶² Viz REISCHAUER, str. 209

⁶³ Neboli Společnost Černého oceánu

⁶⁴ VIZ LINTNER, str. 152

nástroje nátlaku tam, kde bylo potřeba, mnoho z těchto mužů bylo taktéž vycvičeno pro špionážní činnost v zahraničí. Mimo to se ovšem členové Společnosti Černého oceánu začleňovali i do legálních pracovních odvětví, pracovali například jako tesaři nebo kameníci. Tato nová *jakuza* se snažila striktně distancovat od gangů *bakuto* a *tekija* a sebe sama považovala za uskupení stojící na úplně opačné straně japonského podsvětí, než kterou obývaly gangy prodejců a profesionálních hráčů. Její členové měli dle vlastního mínění statut vysoce postavených gangsterů, jejichž posláním bylo v první řadě naplnění Tójamových vlasteneckých cílů.⁶⁵

Členové skupiny *Genjóša* byli infiltrováni jak do politických, tak do podnikatelských kruhů, měli za úkol uklidňovat nebo také podněcovat veřejné nepokoje, přičemž jejich hlavními zbraněmi bylo vydírání a zastrašování nevhodných politických kandidátů i jejich voličů.⁶⁶ Největší případ, v němž *Genjóša* naplno odhalila své síly, se udál v roce 1892, tedy v roce prvních voleb do Dolní sněmovny japonského parlamentu. Tyto volby jsou označovány jako nejkrvavější v japonské moderní historii, výsledkem zastrašování liberálně-demokratické opozice a nasazení policie bylo více než 400 mrtvých a dalších několik stovek zraněných.⁶⁷ Již několik let před tímto incidentem se *Genjóša* podílela na teroristických útocích na opoziční politiky, jakými byli třeba Šigenobu Ókuma nebo Taisuke Itagaki⁶⁸ a mimo to stála také za podněcováním nepokojů, které vedly až k anexi Korejského poloostrova.

Genjóša se stala jakýmsi modelem pravicové organizace, jejíž příklad postupem času následovalo mnoho nově vytvořených skupin na území Japonska i v zahraničí. Některé z nich byly financovány majetnými patrony, jiné získávaly finanční prostředky celou řadou ilegálních činností, jež jsou i dnes denním chlebem moderní *jakuzy*. Tyto většinou tajné spolky začaly přitahovat pozornost vedoucích členů místních gangů *bakuto* a *tekija* a v následujících desetiletích se jim povedlo prakticky smazat rozdíly mezi příslušníky japonské extrémní pravice a členy organizovaného zločinu. Na druhou stranu je třeba poznamenat, že skupiny spadající pod tradiční *jakuзу* nikdy

⁶⁵ Viz KAPLAN, str. 22

⁶⁶ Viz TSUZUKI, Chushichi. *The Pursuit of Power in Modern Japan, 1825-1995*. New York: Oxford University Press, 2000. str. 246

⁶⁷ Viz REISCHAUER, str. 364

⁶⁸ Ókuma dvakrát zastával funkci předsedy vlády, poprvé v roce 1898, podruhé mezi lety 1914 – 1916. Po teroristickém útoku v roce 1898 přišel o nohu. Taisuke Itagaki v roce 1881 založil Džijútó (自由党) neboli Liberální stranu, byl pobodán při útoku v roce 1882. Viz REISCHAUER, str. 173

neinklinovaly k žádné specifické ideologii a od skupiny *Genjōša* si alespoň v začátcích udržovaly určitý odstup. I přesto jsou si všechny tyto gangy velmi podobné a to především svým náhledem na svět, prahnutím po moci, uctíváním tradičních japonských ideálů a božstev, odmítáním cizinců a cizích ideologií – především liberalismu a socialismu – a vírou v božský původ císaře. Shodná byla také vnitřní struktura těchto gangů, závislá na vztahu *ojabun – kobun* a vyznačující se množstvím rituálů, které měly tento vztah stvrdit a upevnit.⁶⁹

Nejsilnějšího propojení mezi politickými a vojenskými špičkami na jedné straně a *jakuzou* na straně druhé bylo dosaženo v samých počátcích éry Šówa.⁷⁰ V této době začala *jakuzo* hrát aktivní roli v nově vzniklých ultrapravicových skupinách, z nichž nejznámější byla zřejmě *Kokurjúkai* (黒龍会)⁷¹, založená v roce 1900 Rjóheiem Učidou.⁷² Stejně jako *Genjōša* se i *Kokurjúkai* angažovala v agresivní zahraniční politice Japonska, zejména v Mandžusku, Koreji a Číně.⁷³

Tradičnější část *jakuzy* se ale spíše než politickými záležitostmi zabývala rozšiřováním své finanční základny na území Japonska. Expanze do dalších asijských států přinesla na domácí půdu poměrně slušný kapitál a *jakuzo* neváhala této příležitosti náležitě využít. Velmi lukrativní lokalitou se stalo například Kóbe, v jehož přístavu *jakuzo* sdružovala jinak nezaměstnatelné muže, které „prodávala“ jako levnou pracovní sílu v docích. Toto podnikání bylo údajně natolik výhodné, že mezi sebou spousta skupin bojovala o smlouvy a konkrétní území. V tomto boji byla nakonec nejúspěšnější skupina *Jamaguči-gumi*, která jak už bylo řečeno, se v 20. a 21. století stala největším syndikátem japonské mafie. Momentálně sdružuje přibližně 20 000 aktivních členů v 36 japonských prefekturách. Nejznámější vůdčí osobností tohoto syndikátu byl Kazuo

⁶⁹ Viz KAPLAN, str. 24

⁷⁰ Éra Šówa – Šówa džidai (昭和時代): 1926 – 1989, po smrti císaře Meidži na trůn nastoupil císař Šówa (Hirohito)

⁷¹ Známa také pod názvem Společnost černého draka, popřípadě Amurská společnost

⁷² Viz VASILJEVOVÁ, str. 425

⁷³ Nejdůležitější událostí toho období byl tzv. Mandžuský incident – manšú džihen (満州事変), konflikt vyprovokovaný japonskou armádou, sloužící jako záminka k obsazení Mandžuska, ve kterém bylo Japonsko politicky i vojensky přítomno od konce rusko-japonské války v letech 1904 – 1905. Vzhledem k rostoucím nacionalistickým tendencím na území Číny došlo v září 1931 k výbuchu na trati Jihomandžuské dráhy, po níž následoval útok japonské císařské armády na čínskou posádku v Mukdenu a následně bylo zahájeno vojenské obsazení Mandžuska a části Vnitřního Mongolska. Bylo dokončeno na jaře 1932. Viz REISCHAUER, str. 243

Taoka, jehož vliv na *jakuzy*, stejně tak jako působení celého *Jamaguči-gumi*, bude popsán v páté kapitole této práce.

Oboustranně výhodnou spolupráci *jakuzy* a japonské vlády přerušilo až bombardování Pearl Harboru v roce 1941. S příchodem války se Západem již japonské politické špičky nepotřebovaly pravicové gangstery coby nezávislou sílu a členové vrchní vrstvy *jakuzy* tak buď oficiálně oblékli uniformy, nebo byli uvězněni. Jedním z těch, kdo strávili následující léta za zdmi věznice, byl i Kazuo Taoka.⁷⁴

Japonská mafie si tedy na svůj další rozkvět musela počkat až do konce druhé světové války a možná i díky těmto několika letům, které byla nucena přečkat v „zimním spánku“, se dokázala vrátit na jeviště japonských dějin znovu a v plné síle.

3.2 Poválečná situace a působení jakuzy na území Japonska

Zlatý věk japonského organizovaného zločinu nastal po druhé světové válce a pokračoval ještě minimálně do konce éry Šówa v roce 1989. Během těchto cca čtyřiceti let, kdy Japonsko díky okupaci⁷⁵ a následnému období známému jako japonský ekonomický zázrak dožilo obrovských změn, se *jakuza* vyvinula ve světoznámou organizaci s obrovskou členskou základnou operující na několika kontinentech.

Hanzai hakušo (犯罪白書)⁷⁶ z roku 1989 rozděluje období mezi koncem druhé světové války a smrtí císaře Šówa na pět samostatných historických celků, v nichž docházelo k největším změnám týkajících se *jakuzy*.⁷⁷

3.2.1 Poválečné období (1945 – 1950)

Kapitulace v roce 1945 pro Japonsko znamenala nejen nečekanou duševní újmu, ale také nutnost čelit obrovským materiálním problémům. Mnoho důležitých

⁷⁴ Viz KAPLAN, str. 27

⁷⁵ USA okupovaly Japonsko od roku 1945 do roku 1952, kdy se Japonsko znovu formálně stalo nezávislým státem

⁷⁶ „Bílá kniha“ – jedná se o každoroční statistiky o zločinnosti uvnitř i vně Japonska, vydávané japonským ministerstvem spravedlnosti

⁷⁷ Viz HILL, str. 42

japonských měst bylo srovnáno se zemí, v březnu 1945 bylo zahájeno kobercové bombardování Tokia, v němž během jediného náletu zemřelo na 100 000 lidí, v srpnu 1945 byla svržena atomová bomba na Hirošimu a Nagasaki⁷⁸ a japonské obyvatelstvo se potýkalo především s kritickým nedostatkem potravin a nezaměstnaností, která zasáhla přibližně 13 milionů lidí, z nichž téměř 20 % náleželo k příslušníkům rozpuštěných vojenských jednotek. Ke zhoršení celé situace také významně přispívalo odzbrojení a zdiskreditování policejních složek, které díky tomu nebyly dočasně schopny udržovat pořádek v japonských městech. Pro okupační síly nebyl v tomto období dohled nad japonským podsvětím prioritní záležitostí a tak mohla *jakuza* poměrně nerušeně těžit z nově nastalé situace.⁷⁹

Jinými slovy řečeno, Japonsko se v tuto dobu stalo zemí s pozoruhodně rychlým nárůstem obchodů na černém trhu. Vzhledem k absolutně zhroucenému hospodářství byl tento druh obchodování jediným způsobem, který mohl japonskému obyvatelstvu poskytnout alespoň částečnou naději na přežití. Již tři dny po vyhlášení kapitulace se v novinách objevil článek ve znění:

Naléhavé oznámení podnikům, továrním závodům a výrobcům, kteří se právě nacházejí ve fázi přesunu z válečné výroby. Vaše výrobky budou odkoupeny ve velkých počtech za vyhovující ceny. Ti, kteří mají zájem o prodej, nechtě se dostaví se vzorky svých produktů a předběžným odhadem výrobních nákladů na následující adresu:

Trh Šindžuku, 1-8-54, Cunohazu,

Jodobašiku, Šindžuku, Tokio

Kantó Ozu – gumi

18. srpna 1945⁸⁰

⁷⁸ Viz REISCHAUER, str. 266 a 268

⁷⁹ Viz HILL, str. 42

⁸⁰ Viz WHITING, Robert. *Tokyo underworld: The fast time and hard life of an American gangster in Japan*. London: Constable & Robinson Ltd, 1999. str. 7

Kinosuke Ozu, přezdíváný také „Tokijský Al Capone“, byl v 50. letech jedním ze dvou nejznámějších vůdců tokijských gangů *tekija*. Byl zatčen v roce 1947, ale výše uvedeným oznámením v novinách se mu podařilo položit základy od té doby nebezpečně rychle vznikajícím černým trhům téměř po celém Japonsku.⁸¹ Přibližně po dvou měsících od skončení války se na území Japonska nacházelo cca 17 000 podobných trhů, které vznikaly pod náležitým dohledem místních vůdců *jakuzy*. Výhodnost podnikání na černém trhu zaujala nejenom tradiční obchodníky – gangy *tekija*, ale také skupiny *bakuto* a další, relativně nové příslušníky *jakuzy*, známé pod názvem *gurentai* (愚連隊).⁸² Tento třetí typ gangu spadající pod *jakuzu* 20. století se vyznačoval výraznou odlišností od dvou předchozích, tradičních skupin. Členové *gurentai* byli údajně několikanásobně agresivnější a krutější, než jejich starší „kolegové“. Místo samurajského meče používali střelné zbraně, získané od amerických vojáků a svou vnější podobou se snažili co nejvíce přiblížit americkým gangsterům, které znali z filmů. Jejich poznávacím znamením se staly až nevkusně nápadné květované košile, dvouřadé obleky a ztrvalené vlnité vlasy.⁸³ Nejznámějším vůdcem gangů *gurentai* byl Akira Ando, kterého lze považovat prakticky za prototyp moderního vůdce *jakuzy*. Byl hlavou syndikátu *Ando-gumi*, jenž stál na pomezí mezi gangem *gurentai* a stavební firmou. Ando byl také napojen na některé vysoce postavené japonské politiky a udržoval dokonce styky s princem Takamacuem, bratrem císaře Šówa.⁸⁴

Skupiny *gurentai* se od tradiční *jakuzy* lišily ještě v dalších aspektech, předně to byly jediné gangy, v jejichž jádru bylo sdruženo velké množství Korejců, Číňanů a Tchajwanců. Ti byli ještě v průběhu války nasazeni v Japonsku jako levná pracovní síla pro loděnice, doly a továrny. S těmito lidmi, souhrnně označovanými jako *sangokudžin* (三国人)⁸⁵ bylo před rokem 1945 velmi tvrdě zacházeno a je tak celkem pochopitelné, že velká část z nich s povděkem přijala jakoukoliv možnost k následné pomstě. Boje o

⁸¹ Viz ALDOUS, str. 116

⁸² Volně přeloženo jako „mladí delikventi“

⁸³ Viz LINTNER, str. 155

⁸⁴ Viz KAPLAN, str. 37

⁸⁵ Tento výraz se začal používat v průběhu druhé světové války pro občany trvale usazené v Japonsku, kteří však nedisponovali japonským občanstvím (které nemohli získat vzhledem ke svému odlišnému etnickému původu). Diskriminace těchto obyvatel není ani dnes v Japonsku úplně vyřešena. Viz SUGIMOTO, Yoshio. *An Introduction to Japanese Society*. 2. vyd. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. str. 184

kontrolu nad územím a nelegálními černými trhy i z tohoto důvodu po čase dostaly navíc rasistický podtón; příslušníci tradičních gangů *jakuzy* v nich sami sebe označovali za ochránce obyčejného japonského lidu, jenž byl ohrožen činností cizáckých kriminálních. Nejspíše není třeba dodávat, že právě tyto konflikty, při nichž byly všechny zúčastněné strany vyzbrojeny moderním arzenálem⁸⁶, samy o sobě představovaly největší ohrožení pro japonskou veřejnost.

V tomto poměrně krátkém období došlo ke konečné přeměně *jakuzy* v pravou mafii a to tedy především díky existenci obrovských černých trhů, minimální kontrole police a vlády nad transakcemi na těchto trzích prováděných a stále rostoucímu počtu přívrženců, pro něž byl vstup do některého z gangů často jedinou možností na lepší život. Mimo to se zde ihned po roce 1945 objevila praktika, jež je dodnes považována za jednu z typických činností japonského organizovaného zločinu – distribuce a prodej drog. V poválečném období dosáhlo užívání drog až epidemických rozměrů. Pravdou je, že již v době války japonská vláda produkovala ohromné množství amfetaminu, který měl zvýšit výdrž a odolnost jak vojáků na frontách, tak také pracujících sil v domácích továrnách. Nemalé zásoby z této produkce spolu s technickým know-how potřebným pro další výrobu přinesly *jakuze* skvělé podmínky pro otevření nového podnikatelského odvětví. V tomto období navíc užívání amfetaminu nebylo poskvrněno žádným společenským stigmatem a tak mu propadalo stále více lidí, přičemž mnozí z nich vyhledávali tuto drogu především pro její schopnost potlačit hlad a vyčerpání.⁸⁷ Obojí bylo v prvních letech americké okupace pro japonské obyvatelstvo naprosto běžné.

3.2.2 Období války gangů v 50. a 60. letech (1950 – 1963)

Od 50. let začalo docházet k prudkému zotavení japonské ekonomiky. Velký podíl na tom měl především začátek korejské války v roce 1950⁸⁸ a s tím spojená poptávka po zbraních a dalším vojenském vybavení. Americké vojenské zakázky v této době dosáhly hodnoty přibližně čtyř miliard dolarů a japonská produktivita práce se tak do roku 1955 vrátila na předválečnou úroveň.⁸⁹ Americké zájmy se v této době navíc

⁸⁶ Viz HILL, str. 45

⁸⁷ Viz HILL, str. 44

⁸⁸ Viz ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001. str. 247

⁸⁹ Viz REISCHAUER, str. 278

přesunuly od okupace k nově vzniklému válečnému konfliktu a většina rozhodnutí týkajících se Japonska byla přenechána samotným Japoncům. Většina průměrných občanů proto ani nezaznamenala větší změny, když Japonsko v roce 1952 znovu získalo samostatnost.⁹⁰

Mezi lety 1955 a 1960 došlo znovu k výrazným růstům v japonské ekonomice⁹¹, díky kterým mohlo vzniknout mnoho nových stavebních projektů týkajících se infrastruktury, stavby obytných domů atd. To vše vedlo mimo jiné k vzrůstající aktivitě v japonských přístavech a k masivnímu využívání lodní dopravy. Pracovní síla v docích i na stavbách byla opět z velké části dodávána *jakuzou*, která z nově nastalé situace znovu velmi výrazně profitovala.⁹²

Výrazný ekonomický růst také vedl k postupnému uvádění obchodování na černých trzích a pozornost gangů se tak soustředila na jiná odvětví, především zábavní průmysl zahrnující různé hazardní podniky, herny *pačinko* (パチンコ)⁹³, noční bary, restaurace a veřejné domy.⁹⁴

V tomto období *jakuza* také zaznamenala největší rozšíření členské základny v celé své historii. V roce 1963 se počet jejích členů vyšplhal až na 184 000, přičemž ještě o pět let dříve toto číslo podle policejních statistik dosahovalo maximální hodnoty 70 000.⁹⁵ Díky vzrůstajícímu počtu členů a vzniku mnoha nových podnikatelských odvětvích také výrazně vzrostl počet ozbrojených potyček mezi jednotlivými gangy, které se vyznačovaly výraznou brutalitou. Téměř polovina členů *jakuzy*, kteří byli v roce 1963 uvězněni, se zpovídala z útoku, napadení, těžkého ublížení na zdraví nebo vraždy. Díky těmto otevřeným bojům mohly přežít pouze ty nejsilnější skupiny a v 70. letech tak bylo policií identifikováno 7 hlavních syndikátů: *Jamaguči-gumi* (山口組), *Honda-kai* (本多会) – později znám jako *Dai Nippon Heiwa-kai* (大日本平和会), *Sumijoši-kai* (住吉会), *Kinsei-kai* – neboli *Inagawa-kai* (稲川会), *Nippon Kokusui-kai*

⁹⁰ Viz REISCHAUER, str. 275

⁹¹ Tato období jsou označována jako Jimmu boom a Iwato boom. Viz KORHONEN, Pekka. *Japan and the Pacific Free Trade Area*. New York: Routledge, 1994. str. 47

⁹² Viz HILL, str. 45

⁹³ Původní japonská hra na bázi herního automatu, ve které se hráč snaží získat co největší počet ocelových kuliček

⁹⁴ Viz HILL, str. 45

⁹⁵ Viz KAPLAN, str. 74

(日本国粋会), *Kjokutó-kai* (極東会) a *Macuba-kai* (松葉会).⁹⁶ O nejdůležitějších z nich bude detailněji pojednáno v páté kapitole.

V návaznosti na vzrůstající moc *jakuzy* bylo v 50. letech zavedeno několik zákonů zabývajících se například trestným činem zastrašování svědků. Byla taktéž zavedena opatření na jejich ochranu. Je evidentní, že v této době začal japonský organizovaný zločin stále více prostupovat i do ostatních pater japonské společnosti a ovlivňovat tak život běžných Japonců. V tuto dobu byl také mimo jiné vydán zákon zakazující shromažďování ozbrojeným skupinám. Ovšem vzhledem k tomu, že boje mezi jednotlivými gangy přetrvaly ve vysoké míře až do roku 1963, uzákonění těchto nařízení nemělo zprvu příliš velký dopad a zákony zpřísnující postih za ozbrojené napadení byly například uvedeny v praxi až v roce 1964.⁹⁷

3.2.3 60. léta a období represí (1964 – 1970)

V roce 1964 propukla do té doby částečně skrývaná nespokojenost japonského obyvatelstva naplno. Podporována kampaní novin *Mainiči šinbun* (毎日新聞)⁹⁸ japonská veřejnost vyvíjela nátlak na policejní složky a snažila se je donutit k přijetí komplexnějších opatření proti organizovanému zločinu. Volání po tvrdších represích přicházelo i ze strany japonské vlády, která se snažila udržet pořádek v ulicích Tokia především kvůli nadcházejícím letním olympijským hrám v roce 1964.⁹⁹

Cílem policejních sborů se tak staly především osoby na vedoucích pozicích, které měly podlehnout plošnému koordinovanému zatýkání při odhalování zdrojů podezřelých příjmů a nelegálních zbraní. Rok 1964 se tak stal začátkem nové éry, během níž policie konečně přistoupila k nesmlouvavým zásahům proti japonským gangům a ukončila tak poválečné období oficiální tolerance.¹⁰⁰

⁹⁶ Viz HILL, str. 45

⁹⁷ Viz HILL, str. 47

⁹⁸ Jeden ze tří významných japonských deníků. Publikuje ranní a večerní vydání v Tokiu, Ósace a dalších městech. Viz Encyclopedia Britannica. *Mainichi Shimbun* [online]. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/685519/Mainichi-shimbun>

⁹⁹ Viz HILL, str. 47

¹⁰⁰ Viz KAPLAN, str. 74

Police se snažila demonstrovat úspěch této strategie především na tvrzení, že se mezi lety 1964 – 1970 rozpadlo několik významných a mocných skupin japonské mafie, mezi nimi například syndikáty *Sumijoši-kai*, *Kinsei-kai* a *Honda-kai*. V průběhu let se ale ukázalo, že tyto gangy většinou nezmizely úplně, ale po určitý časový úsek dokázaly existovat v roztržitých podskupinách původně spadajících pod již zmíněné velké syndikáty. Konkrétně syndikáty *Sumijoši-kai* i *Kinsei-kai* byly po velmi krátké době znovuobnoveny a dnes se spolu se syndikátem *Jamaguči-gumi* řadí k největším v Japonsku.¹⁰¹

3.2.4 Vzestup, reorganizace a expanze v 70. letech (1971 – 1980)

Policejní zásahy v 60. letech sice dokázaly rozbít určitý počet gangů a snížit tak množství ozbrojených potyček mezi jednotlivými skupinami, měly ale ještě jeden poměrně neočekávaný důsledek. Do hledáčku strážců zákona se dostaly většinou malé až středně velké gangy, jejichž hlavní příjmy pocházely z tradičních odvětví – většinou gamblerství, vyděračství, popř. vybírání výpalného. Velké organizované skupiny, které byly již před tímto zásahem schopny diverzifikovat svou činnost do několika menších legálních i nelegálních odvětví, dokázaly přežít bez větší úhony.

Nadto se v tomto období vyvinula další, pro dnešní *jakuzu* typická, praktika. Vzhledem k zvýšené opatrnosti a snaze uchránit nejvyšší členy gangu od trestního stíhání nebo dokonce vězení bylo nutné, aby si tito lidé dokázali zachovat co největší odstup od přímého páchání ilegální činnosti. Systém, který začala *jakuz*a používat se nazývá *džónókin* (上納金)¹⁰² a funguje na principu odvodu určité části peněz z výtěžků podřízených členů jednotlivých skupin. Tato praxe dokázala vedoucím členům gangu zajistit pravidelný příjem nezanedbatelných částek bez toho, aby museli být sami přímo účastni jakékoliv trestné činnosti.¹⁰³

Jednoduše řečeno, zpřísnění celkového náhledu na *jakuzu* a omezení tolerance mělo sice za následek pokles počtu jednotlivých gangů a fakticky i jejich členů, skutečná situace se ale odvíjela od působení velkých skupin. Ty velmi rychle vycítily

¹⁰¹ Viz HILL, str. 48

¹⁰² Původně lze toto slovo přeložit jako daň, popř. „peníze vyplácené vládě“

¹⁰³ Viz HILL, str. 48

svou příležitostí a byly tak schopny expandovat na nová území, většinou díky ovládnutí malých a oslabených gangů, na něž dopadla ruka zákona nejvíce. Dalším významným faktorem bylo jistě i to, že v tomto období bylo z vězení propuštěno několik důležitých mužů, kteří původně stáli v čelech velkých syndikátů.¹⁰⁴ 70. léta tak mohou být právem označována za éru, v níž došlo k opravdu výraznému nárůstu a vývoji syndikátů *Jamaguči-gumi*, *Sumijoši-kai* a *Inagawa-kai*.

V tuto dobu ovšem nedocházelo pouze ke snahám o rozšíření vlastních teritorií, *jakuza* se taktéž snažila o proniknutí do nejrůznějších obchodních i jiných odvětví a to ať legálních, či nelegálních. Velký podíl na této, v pořadí již několikaté, diverzifikaci měla především ropná krize z roku 1973, jejíž dopad na příjmy *jakuzy* byl značný.¹⁰⁵ Skupiny organizovaného zločinu tedy opět upíraly svou pozornost ke gamblerství a dalším aktivitám, z nichž nejzajímavější je zřejmě praktika zvaná *sókaija* (総会屋).¹⁰⁶ Původně byla využívána spíše jako obranný mechanismus, kterým se velké firmy snažily pojistit svá úspěšná jednání a vystupování před veřejností, ovšem v rukou *jakuzy* se z ní stal výhodný prostředek, jak za pomoci vydírání získat nemalé peníze od společností, které si nemohou dovolit ani sebemenší poškození vlastní reputace.¹⁰⁷

V tomto období se také ještě zvýšila závislost *jakuzy* na distribuci a prodeji drog, konkrétně již zmiňovaného amfetaminu. Obchodování s drogami se tak minimálně v 70. letech stalo pro japonské gangy nejlukrativnějším odvětvím, které dokázalo navíc financovat rozvoj *jakuzy* i v dalších sférách. Pravdou ovšem také je, že sami členové gangů byli velmi často na drogách závislí, především na těch spadajících do kategorie stimulantů a jejich užívání jim dokázalo zajistit mnohem větší sebevědomí, odvalu a nezřídka také podpořit tak potřebnou fyzickou odolnost a agresivitu. To jsou zřejmě také důvody, proč se samotné Japonsko ve své historii potýkalo s několika „epidemiemi užívání stimulantů“. Vzhledem k vysokým pracovním a výkonnostním nárokům, jaké

¹⁰⁴ Viz HILL, str. 49

¹⁰⁵ Viz SUGIHARA, Kaoru a J. A. ALLAN. *Japan in the Contemporary Middle East*. London: Routledge, 1993. str. 56

¹⁰⁶ Neboli „vyděrači, kteří vyhrožují narušováním jednání důležitých firem, popř. veřejným zdiskreditováním manažerů a osob na vedoucích pozicích“

¹⁰⁷ Viz MILHAUPT, Curtis J. a Mark D. WEST. *Economic Organizations and Corporate Governance in Japan: The Impact of Formal and Informal Rules*. Oxford: Oxford University Press, 2004. str. 34

klade japonská společnost na své členy, neměla *jakuza*, alespoň v prvních několika letech této epidemie, příliš velkou nouzi o potenciální zákazníky.¹⁰⁸

3.2.5 Generační změny a situace na konci 20. století (1981 – 1988)

I přesto, že toto poslední období podle *Hanzai hakušo* končí rokem 1988, novější výzkumy ukazují, že se *jakuza* i na počátku 21. století potýká se stejnými problémy jako ke konci éry Šówa. Během 80. let velké syndikáty definitivně potvrdily svou pozici v japonské společnosti, zatímco malé skupiny jimi byly pohlceny, popřípadě se rozpadly úplně. Toto období se ovšem neslo i ve znamení poměrně drastických bojů mezi velkými syndikáty, ve kterých po smrti jejich zakladatelů a vůdčích osobností vybuchly ostré spory o moc. Tento osud potkal například i skupiny *Jamaguči-gumi*, ze které se v roce 1984 oddělila konkurenční organizace *Ičiwa-kai* (一和会) a z toho plynoucí válka mezi oběma stranami trvala celých pět let.¹⁰⁹

Vážnějším problémem, se kterým se *jakuza*, stejně jako celá japonská společnost obecně, potýká, je nezadržitelné stárnutí členské základny¹¹⁰ a s tím spojený nedostatek nových potenciálních členů. Mimo to se také pomalu ale jistě začíná měnit pohled většinové společnosti Japonska na členství v některé ze skupin organizovaného zločinu. Život spojený s *jakuzou* je dnes již jen velmi zřídka považován za okouzující a přitažlivý a v poslední době je spíše označován tzv. třemi K; *kicui* (狐井), *kitanai* (汚い) a *kiken* (危険)¹¹¹, neboli namáhavý, špinavý a nebezpečný.

Zájem mladých Japonců o členství v *jakuze* začal klesat i přes to, že gangy dokázaly v průběhu první poloviny 80. let poměrně výrazně profitovat z tzv. *bublinové*

¹⁰⁸ Viz TAMURA, Masayuki. The Yakuza and Amphetamine Abuse in Japan. In: TRAVER, Harold H. a Mark S. MARK S. *Drugs, Law and the State*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 1992. str. 104

¹⁰⁹ Viz HILL, str. 50

¹¹⁰ Přibližná čísla k 1. březnu 2014 hovoří o cca 30 milionech občanů starších 65 let, což se momentálně rovná více než 25 % japonské populace, na druhou stranu počet dětí ve věku 0 – 14 klesl na historické minimum necelých 13 % z celkového počtu obyvatel Japonska. Viz Statistics Bureau: Ministry of Internal Affairs and Communications. [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.stat.go.jp/english/data/jinsui/tsuki/index.htm>

¹¹¹ Tato tři slova se v japonštině vžila pro označení podřadných zaměstnání. Viz Lie, str. 10

ekonomiky.¹¹² *Jakuza* v tomto období začala podnikat především v odvětvích spojených se získáváním a následným prodejem půdy, ovšem i nadále svůj kapitál doplňovala pomocí nejrůznějších vyděračských praktik, které se zejména během 80. let ukázaly být velmi výhodným zdrojem příjmů, obzvláště byly-li praktikovány na extrémně prosperujících firmách.¹¹³

V této době se také začala pomalu ale jistě měnit filosofie samotné *jakuzy* ve vztahu k většinové společnosti. Jakýsi etický kodex, platný již od éry *mači-jakko* – tedy ochrana obyčejných a vesměs chudých obyvatel a boj proti jejich utlačovatelům – prakticky úplně pozbyl svého významu. Ve chvíli, kdy se *jakuza* z pouhé zločinecké organizace transformovala navíc do pozice dravé obchodní společnosti, již nebylo možné udržet její aktivity ve sféře japonského podsvětí tak, jak tomu bylo dříve.

Přelom 20. a 21. století se také nesl ve jménu další velmi výrazné změny v působení japonského organizovaného zločinu, kterou byla expanze za hranice Japonska. Moderní *jakuza* je v dnešním měřítku absolutně závislá především na zemích pacifické Asie, jakožto na zdroji drog, zbraní, ale také prostitutek. Na druhou stranu si ale byla také schopna vybudovat silné spojenecké vztahy se zahraničními gangy a přenést tak část svého podnikání i mimo domácí území.¹¹⁴

¹¹² V tomto období docházelo k obrovskému nadhodnocování například cen půdy, což mělo za následek několikanásobné zvýšení poptávky po nejrůznějších půjčkách a úvěrech. Po „splasknutí bubliny“ docházelo ke krachu bank, vlnám propouštění atd. Viz CARGILL, Thomas F, Michael M HUTCHISON a Takatoshi ITO. Deposit Guarantees and the Burst of the Japanese Bubble Economy. *Contemporary Economic Policy*. 1996, č. 14.

¹¹³ Viz HILL, str. 52

¹¹⁴ Viz HILL, str. 53

4. Expanze jakuzy

Se sílící ekonomikou Japonska a s tím spojeným pronikáním na zahraniční trhy dostala i *jakuza* možnost přenést pole své působnosti za hranice domovských ostrovů. Japonské gangy v posledních desetiletích soustředily svou činnost především na území Spojených států, přičemž největší aktivitu vykazují na Havaji. Jejich působení je, i když již ne v takové míře, soustředěno také do velkých měst jako Los Angeles, Denver, Chicago, Houston nebo New York. Cesta do této oblasti ovšem nebyla přímočará a *jakuza* musela při své snaze o dobytí amerických trhů vykonat několik zastávek.

Nejpřekvapivějším záchytným bodem se v 80. letech 20. století stalo souostroví Severní Mariany ležící v Tichém oceánu a administrativně náležející Spojeným státům.¹¹⁵ Odrazovým můstkem počínajícího japonského podnikání v této oblasti byl ostrov Saipan, jenž byl od 20. let 20. století – stejně jako další ostrovy patřící k severním Marianám – ovládnut císařským Japonskem, následně v roce 1944 dobyt armádou Spojených států a přeměněn na základnu sloužící k provádění vzdušných útoků na Japonsko.¹¹⁶ *Jakuza* hledala obecně příhodná místa v oblasti Tichého oceánu a v průběhu času si byla schopna vybudovat větší či menší základny například na Nové Kaledonii, Tahiti nebo Marshallových ostrovech. Na ostrovech Guam a Tinian pak poměrně úspěšně rozvíjela své tradiční aktivity jako praní špinavých peněz a pašování drog a zbraní.¹¹⁷

Hlavním důvodem pro působení *jakuzy* v této části Pacifiku byla ovšem snaha o vytvoření a následné ovládnutí sítě prosperujících kasin a veřejných domů. Přestože zde japonská mafie vykazovala nezanedbatelnou aktivitu již od počátku 80. let, největšího rozkvětu dosáhla až o něco později, konkrétně kolem roku 1991.

Jakuza je v tomto regionu po několika desítkách let již pevně zakořeněna a panují zde čím dál tím větší obavy z jejího stávajícího i budoucího působení, které má dopad mimo jiné na turistický ruch, jenž je pro pacifické ostrovy jedním z největších zdrojů příjmů.

¹¹⁵ Viz Encyclopedia Britannica. *Mariana Islands* [online]. 2013 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/364962/Mariana-Islands>

¹¹⁶ Viz *The Columbia Encyclopedia*, 6th ed. *Saipan* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.encyclopedia.com/topic/Saipan.aspx#>

¹¹⁷ Viz KAPLAN, str. 278

Dalším velmi významným místem, na něž se *jakuze* podařilo rozšířit část svého podnikání, byla Havaj. Ta byla již v době před druhou světovou válkou poměrně oblíbenou destinací japonských turistů, kteří se sem ve velkém začali vracet na konci 20. století. Mimo to se Havaj ukázala být také velmi dobrým cílem pro japonské investory. Obrovská obliba těchto ostrovů je zřejmá již z postavení samotných Japonců, kteří je často nazývají „48. prefekturou“¹¹⁸. Není tedy velkým překvapením, že své působení zde našla i japonská mafie, která profituje především právě z přílivu japonských turistů a nejspíše také z jejich touhy po určitém rozptýlení. Díky tomu zde byla *jakuza* schopna vybudovat propracovanou síť nevěstinců, které jsou využívány jako základ pro sexuální turistiku. Tomuto podnikání také nahrává poměrně liberální náhled na prostituci jako součást cestovního ruchu a minimální tresty, které jsou zvyšovány většinou pouze za předpokladu, že jsou v daném případě zapleteny i drogy popř. jiná trestná činnost.

Velmi překvapující může být ovšem to, že první členové *jakuzy* nepřišli na Havaj se záměrem páchat trestnou činnost v takovémto rozsahu – alespoň zpočátku. Na počátku 60. let zde totiž velká skupina příslušníků japonské mafie našla uplatnění ve službách týkajících se cestovního ruchu; pracovali například jako majitelé restaurací, kuchaři nebo pomocné síly. Obecně se spokojovali s jakoukoliv podřadnou prací, která jim umožnila infiltrovat se do tamní společnosti a vypadat pokud možno nenápadně. Až s příchodem 70. let začalo jejich postupné propojování s havajskými kriminálními gangy, s nimiž po čase *jakuza* vytvářela větší či menší spolky.¹¹⁹ Je také nutno podotknout, že skupiny vytvořené na Havaji sdružovaly členy různých japonských syndikátů a to i takových, které by proti sobě na domácí půdě nejspíše vedly poměrně tvrdé boje.

Dnes se již *jakuza* v této oblasti nezabývá pouze aktivitami spojenými s prostitucí a pornografií, ale velkou většinu svého kapitálu investuje do pašování zbraní, drog, hazardu a především praní špinavých peněz. Pro tak úspěšnou zločineckou organizaci, jakou *jakuza* bezesporu je, totiž není největším problémem samotné získávání peněz, jako spíš jejich převod na peníze, které budou použitelné i v Japonsku,

¹¹⁸ Viz HANSON, Jim. *The Decline of the American Empire*. Westport, CT: Praeger Publishers, 1993. str. 147

¹¹⁹ Viz KAPLAN, str. 282

popř. kdekoli jinde pro obchody legálního charakteru.¹²⁰ Z tohoto důvodu se investice v oblasti Havaje ukázaly jako velmi výhodné.

Dalším vítaným důsledkem tohoto přesunu bylo také významné přiblížení *jakuzy* k samotnému americkému kontinentu. Havaj se tak stala záchytným bodem, z něhož je možno relativně snadno pašovat velké množství metamfetaminu na americký trh a naopak z USA dovážet vyspělý zbrojní arzenál určený pro Japonsko. Mimo to si *jakuza* na kontinentu také velmi překvapivě vytvořila pevné vazby na v Americe usazené, především korejské, čínské a vietnamské, gangy. V Los Angeles postavila své podnikání na velkém počtu mladých žen, které přijíždějí do Hollywoodu s vidinou úspěšné kariéry a po počátečních neúspěších končí poměrně často jako prostitutky nebo herečky v pornografických filmech. Tato situace je obdobná i v Las Vegas, zde ovšem *jakuza* pracuje převážně s asijskými hazarduchtivými turisty, které cíleně směřuje pouze do spřátelených podniků. To vše samozřejmě za tučnou provizi. V New Yorku sídlící japonské gangy naproti tomu vytvořily velmi pevná spojení s původní americkou mafií a spolupracují především na operacích týkajících se ilegálního hazardu.¹²¹

Nevětšího posunu v samotné filosofii japonského organizovaného zločinu bylo zřejmě dosaženo právě díky této nutné kooperaci se zahraničními gangy, která na mnoha místech překvapivě dobře funguje i přes nemalá úskalí tkvící v rozdílnosti kultur a především jazykové bariéře. I přesto se ovšem *jakuza* na konci 20. století dokázala přeměnit na obávanou mezinárodně činnou organizaci, která ovládá jak legální tak ilegální trhy v několika státech. V závislosti na této změně však slova jejích členů, kteří se ještě stále považují za ochránce obyčejného japonského lidu, vyznívají poněkud nepatřičně.

¹²⁰ Viz KAPLAN, str. 281

¹²¹ Viz Crime Library: Criminal minds & methods. *The Yakuza* [online]. 2013 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://www.crimelibrary.com/gangsters_outlaws/gang/yakuza/5.html

5. Největší syndikáty

5.1 Jamaguči-gumi

Jak již bylo řečeno v úvodu této práce, *Jamaguči-gumi* je momentálně největším syndikátem spadajícím pod *jakuzu*. Jeho ústředí sídlí v Kóbe a sdružuje přibližně 20 000 aktivních členů napříč prefekturami. Některá čísla ovšem hovoří o členské základně čítající až na 50 000 členů, přičemž je tento nárůst způsoben především propojováním s dalšími většími či menšími skupinami, které se tak dostávají pod přímou nadvládu *Jamaguči-gumi*. Pokud by byla tato tvrzení správná, znamenalo by to, že pod tento syndikát spadá více než polovina všech členů *jakuzu* v celém Japonsku. *Jamaguči-gumi* profituje především z vyděračských praktik, nelegálního hazardu, prodeje zbraní a drog.

Skupina *Jamaguči* začala svou pozici budovat již před začátkem druhé světové války, kdy se jí podařilo získat monopol na obchodování s pracovní silou v kóbském přístavu. Výsadní postavení jí posléze zajistil především Kazuo Taoka. Ten do gangu vstoupil v roce 1936 v pouhých třidvaceti letech a velmi brzy si pro svou násilnickou povahu dokázal získat pověst nebezpečného agresora.¹²² Byl to právě Taoka, který dokázal z původně takřka rodinného podniku utvořit jednu z největších zločineckých organizací na světě. Poté, co v roce 1946 jako třetí v pořadí formálně převzal titul *kumičó* (組長)¹²³, začal Taoka pracovat především na alespoň částečné infiltraci členů *Jamaguči-gumi* do většinové japonské společnosti, čehož se snažil dosáhnout například větším příklonem k legálním podnikatelským aktivitám. Taoka stál v čele tohoto syndikátu až do roku 1981, kdy podlehl srdečnímu infarktu, které jej mimochodem, vedle útoků nepřátelých gangů, ohrožovaly téměř po celou dobu jeho pětatřicet let trvající vlády nad *Jamaguči-gumi*.¹²⁴ Před svou smrtí ale dokázal mimo jiné navázat poměrně úzkou spolupráci s policejními složkami, které využívaly pomoci členů

¹²² Viz LINTNER, str. 152

¹²³ Volně přeloženo jako „hlava rodiny, skupiny“. V podstatě se jedná o termín rovný termínu ojabun, titul *kumičó* bývá ovšem používán spíše ve větších organizovaných skupinách a vyznačuje se také větší mírou formálnosti. Viz GAMBETTA, Diego. *Codes of the Underworld: How Criminals Communicate*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011. str. 250

¹²⁴ Viz KAPLAN, str. 114

syndikátu v boji proti skupinám *sangokudžin*,¹²⁵ o nichž bylo pojednáno již v kapitole 3.2.1.

Po Taokově smrti nastaly pro *Jamaguči-gumi* poměrně nelehké časy a to především proto, že z určitých důvodů nemohl být ihned stanoven jeho nástupce na pozici *kumičó*. Hlavní kandidáti byli v roce 1984 v podstatě dva; Hiroši Jamamoto a Masahisa Takenaka, přičemž se Takenaka ukázal být schopnějším a ve volbě, kterou jen velmi těžko můžeme nazývat demokratickou, zvítězil se značnou převahou. Hlavního požehnání se mu navíc dostalo i od manželky zesnulého Kazua Taoky, jež v té době prakticky představovala první dámu japonské mafie. Jamamoto byl porážkou zřejmě velmi zasažen a striktně odmítl jakoukoliv spolupráci s novým *kumičó*. Z jeho podnětu pak oddělením ze základní skupiny vznikl syndikát *Ičiwa-kai*, což mělo za následek vypuknutí vnitřní války mezi oběma skupinami. Tato situace trvala přibližně do roku 1989 a již v mezidobí začal Takenaka pomalu ale jistě získávat zpět původní členy, jimž byla v případě navrácení do *Jamaguči-gumi* slíbena plná amnestie a několik dalších výhod. Především poslední dva roky tohoto konfliktu byly velmi brutální a měly za následek velký počet mrtvých na obou stranách. Od roku 1989 byl syndikát *Ičiwa-kai* zredukován na několik posledních roztržštěných jednotek a následně zmizel úplně.¹²⁶

Od roku 2005 stojí v čele syndikátu Ken'iči Šinoda, v japonském podsvětí známý pod jménem Šinobu Cukasa, který v historii vedoucích osob *Jamaguči-gumi* zaujímá pořadové číslo šest.

V letech 1995 a 2011 tento syndikát vzbudil velký rozruch především v zahraničních médiích, a to výraznou humanitární pomocí obyvatelům postiženým ničivým zemětřesením, v roce 2011 navíc doprovázeným vlnou cunami. O obou případech bude podrobněji pojednáno v sedmé kapitole této práce.

Na tomto místě by bylo taktéž vhodné upozornit na specifickou vnitřní strukturu, kterou se japonské gangy vyznačují. *Jamaguči-gumi* je v tomto ohledu díky svému poměrně dlouholetému působení a značné velikosti členské základny ideálním příkladem. Jak už bylo řečeno, na absolutním vrcholu syndikátu stojí *kumičó*, jemuž jsou následně podřízeny vedoucí osoby teoreticky samostatných gangů, které však stále

¹²⁵ Viz HILL, str. 58

¹²⁶ Viz KAPLAN, str. 123

formálně spadají pod hlavní syndikát. Na vrcholu této pyramidy – tedy ihned pod pozicí *kumičó* – zaujímají místo čtyři tzv. *šatei* (舎弟), neboli mladší bratři, kteří jsou přímo podřízeni nejvyšší osobě. Mimo tyto existuje ještě několik dalších vysokých pozic, ty se následně větví dle konkrétní „specializace“ v dané skupině. Mužem číslo dvě je pak tzv. *wakagašira* (若頭) – „mladší vůdce“, pod jehož kompetence spadá nadvláda nad mnoha menšími regionálními gangy. Na opačném konci pyramidy stojí přibližně 83 tzv. *wakačú* (若中), což jsou zjednodušeně řečeno další mladší vůdci ovládající legie členů *kobun* a *kumiin* (組員)¹²⁷. Vně každého jednotlivého gangu navíc fungují vazby na základě vztahu *ojabun* – *kobun*. Skupina *Jamaguči* se z tohoto pohledu stává prakticky vlastním malým státem ve státě.

Působení *Jamaguči-gumi* zasahuje do nejrůznějších oblastí a vzhledem ke své velikosti tento syndikát představuje poměrně velkou hrozbu i pro svět za hranicemi Japonska. V roce 2012 tak například ministerstvo financí USA provedlo zmrazení veškerých aktiv, která byla v držení dvou nejvyšších členů gangu; Ken'ičim Šinodou a Kijošim Takajamou. Tato sankce se následně dotkla i dvou dalších velkých syndikátů; *Sumijoši-kai* a *Inagawa-kai*. Je velmi zajímavé, že již několik měsíců před těmito sankcemi se Šinoda v interview pro *Sankei šinbun* vyjádřil nesouhlasně proti zákonům znevýhodňujícím nebo dokonce poškozujícím *jakuzu*. Šinoda je stále pevně přesvědčen o tom, že rozpad *jakuzy* by přinesl spoustu neblahých důsledků, které by měly za následek výrazné zhoršení bezpečnosti většiny japonských obyvatel.¹²⁸

5.2 Sumijoši-kai

Sumijoši-kai je v současnosti druhým největším syndikátem v Japonsku, jeho členská základna čítá okolo 12 000 členů. Ústřední sídlo této skupiny se nachází

¹²⁷ Jako *kumiin* jsou označováni k *jakuze* přidružení členové. Nacházejí se na nejnižším stupni v hierarchii organizovaných syndikátů. Viz KAPLAN, str. 116

¹²⁸ Viz WAKABAYASHI, Daisuke a Jeff BATER. U.S. Imposes Sanctions on Japan Organized Crime Group. In: *The Wall Street Journal* [online]. 2012 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052970203918304577241844134189560?mg=reno64wsj&url=http%3A%2F%2Fonline.wsj.com%2Farticle%2FSB10001424052970203918304577241844134189560.html>. Srov. s COHEN, David. Treasury Notes: Combating Transnational Organized Crime. In: *U.S. Department of the Treasury* [online]. 2012 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.treasury.gov/connect/blog/Pages/Combating-Transnational-Organized-Crime.aspx>

v Tokiu, ovšem její členové, stejně jako členové syndikátu *Jamaguči-gumi*, působí i v jiných částech Japonska, například v Ósace nebo na ostrově Hokkaidó.¹²⁹

Kořeny *Sumijoši-kai* sahají spíše k tradičním *bakuto* gangům, z čehož je následně odvozena také struktura celého syndikátu. Na rozdíl od skupiny *Jamaguči* se tento syndikát nevyznačuje tak silnou autoritou jediné osoby, *ojabun* – v tomto syndikátu nazýván *sósai* (総裁)¹³⁰, zde sice stále zaujímá nejvyšší místo, spolupracuje však s několika dalšími muži, přičemž jejich postavení a pravomoci jsou prakticky totožné. Jinými slovy zde nenajdeme typickou pyramidovou hierarchii jako v případě prvně jmenované skupiny. *Sumijoši-kai* byl po velmi dlouhou dobu pouze jakýmsi sdružením jednotlivých rodin japonského podsvětí a i dnes je možno chápat jej spíše jako federaci více či méně autonomních gangů. To má například také za následek menší příliv peněz k vysoce postaveným osobám v čele syndikátu. *Jamaguči-gumi* začíná údajně v posledních letech také částečně tendovat k tomuto systému.¹³¹

V roce 1998 se stal prezidentem syndikátu Šigeo Nišiguči, který na této pozici prozatím setrvává. Po represích, kterým byla *jakuza* podrobena na konci 20. století i Nišiguči vyjádřil svou nespokojenost nad jednáním policejních složek a postoji japonského obyvatelstva k členům *jakuzy*. Dle jeho názoru není *Sumijoši-kai* zločineckou organizací, ale „pouze skupinou mužů, kteří si váží tradičních japonských hodnot a snaží se je chránit“¹³².

I přesto, že počet členů velkých syndikátů v posledních letech nezadržitelně klesá, aktivita jejich stávajících příslušníků je stále velmi výrazná. Ve sdělovacích prostředcích se s železnou pravidelností objevují případy týkající se pašování drog, zbraní, praní špinavých peněz nebo násilné smrti některého z vysokých představitelů jednotlivých gangů.

¹²⁹ Viz FRIMAN, H. Richard a Peter ANDREA. *The Illicit Global Economy and State Power*. Maryland: Rowman & Littlefield Publisher, Inc., 1999. str. 181

¹³⁰ Neboli prezident daného syndikátu

¹³¹ Viz KAPLAN, str. 124

¹³² Viz tamtéž, str. 211

5.3 Inagawa-kai

Inagawa-kai je třetím z velkých syndikátů, jeho členská základna dosahuje přibližně 10 000 členů a stejně jako v případě *Jamaguči-gumi* se ústřední vedení této skupiny nachází na území Tokia. I tento syndikát odvozuje svůj původ od tradičních gamblerských skupin *bakuto*, přičemž hazard zůstal jednou z jeho největších domén i dnes. Mimo něj však členové gangu podnikají i v dalších tradičních odvětvích jako je vydírání, pašeráctví nebo prostituce.

Tento syndikát je velmi výrazně propojen se syndikátem *Jamaguči-gumi*, jejich spojení je ovšem relativně nové a ze strany *Inagawa-kai* nevzniklo úplně dobrovolně. Oba menší syndikáty se po velmi dlouho dobu snažily udržet působení skupiny *Jamaguči* za hranicemi Tokia, což se jim po určitý čas také dařilo. V roce 2005 došlo ovšem ke sloučení syndikátu *Jamaguči-gumi* se syndikátem *Kokusui-kai*, který má svou základnu taktéž v Tokiu, čímž prvně jmenovaný získal velmi důležitý opěrný bod. Svou roli jistě sehrály i velmi blízké vztahy mezi Kazuem Učiborim – jedním z nejvýše postavených mužů *Inagawa-kai* a osobami na vedoucích pozicích skupiny *Jamaguči*. Ta byla tedy schopna za velmi krátkou dobu převzít částečnou vládu nad japonským hlavním městem a prakticky pohltil jednu z největších skupin japonského organizovaného zločinu.¹³³

I přesto je ovšem *Inagawa-kai* stále do jisté míry autonomní jednotkou s vlastním vedením a aktivitami. V jeho čele stojí od roku 2010 Džiró Kijota¹³⁴, na území Japonska narozený etnický Korejec. Je také prvním Korejcem stojícím v čele syndikátu za celou jeho šedesátiletou historii, což samo o sobě ukazuje na alespoň částečné oslabení xenofobních a ultrapravicových nálad v japonských ganzích.

¹³³ Global Vice: The Expanding Territory of the Yakuza: An Interview with Jake Adelstein. *Journal of International Affairs*. 2012, roč. 66, č. 1.

¹³⁴ Je znám také pod svým korejským jménem Sin Byon-Gyu

6. Rituály

I přesto, že se od sebe jednotlivé syndikáty nebo menší skupiny mohou v určitých parametrech značně odlišovat, existuje několik tradičních rituálů, které jsou vlastní všem gangům prakticky bez výjimky.

6.1 Sakazuki

Slovo *sakazuki* (盃)¹³⁵ původně označuje malé šálky nebo kalíšky pro podávání sake¹³⁶, v prostředí japonského organizovaného zločinu se však pod tímto názvem skrývá ceremonie, jejímž cílem má být vytvoření, popř. upevnění fiktivních rodinných vztahů mezi členy gangu. Tento rituál podléhá obrovské vážnosti a je vždy prováděn za použití tradičních postupů. Samotný formát *sakazuki* se ovšem může údajně lehce lišit v závislosti na dané skupině, která přistoupí k jeho realizaci. Záleží také na konkrétní příležitosti, především pak na zúčastněných osobách a jejich vzájemném vztahu.¹³⁷

Zjednodušeně řečeno se vždy jedná o výměnu šálků se sake, přičemž počet připravených a následně konzumovaných šálků závisí na postavení všech jejich příjemců. Pokud je vztah mezi příjemci na úrovni *kjódaibun* (兄弟分)¹³⁸, dostane se oběma přesně stejného množství. U vztahu *aniki* (兄貴) – *šatei* (舎弟)¹³⁹ je pak servírováno množství sake v poměru 6:4, popř. 7:3.¹⁴⁰

Samotný proces servírování je velmi složitý, zahrnuje několik desítek přesných úkonů a bývá doprovázen používáním dalších typicky japonských předmětů. Obvykle bývá prováděn před oltářem, na němž jsou zavěšeny svitky se jmény bohyně Amaterasu a boha Hačimana.¹⁴¹

¹³⁵ Lze se setkat i se zápisem pomocí znaku 杯

¹³⁶ Viz ASHKENAZI, Michael a Jeanne JACOB. *Food Culture in Japan*. Westport, CT: Greenwood Press, 2003. str. 72

¹³⁷ Viz SINIAWER, Eiko Maruko. *Ruffians, yakuza, nationalists: the violent politics of modern Japan, 1860-1960*. Ithaca: Cornell University Press, 2008. str. 212

¹³⁸ Volně přeloženo jako „sourozenci, pokrevní bratři“

¹³⁹ Starší vs. mladší bratr

¹⁴⁰ Viz HILL, str. 67

¹⁴¹ Viz SINIAWER, str. 212

6.2 Tetování

Japonské tradiční tetování neboli *irezumi* (入れ墨)¹⁴² je jedním z nejznámějších rituálů přisuzovaných *jakuze*, jehož existence se dostala i do povědomí nejaponské veřejnosti a který se tak stal určitou poznávací značkou členů japonské mafie.

V Japonsku bylo tetování tradičně užíváno jako prostředku pro potrestání kriminálních živlů a sloužilo tak vlastně jako na první pohled zřejmé označení každého zločince. Značky byly většinou vytetovány na paže nebo čelo¹⁴³, tedy místa, jejichž zakrytí nebylo vždy nejsnadnější.

Vznik nápadných tetování, která pokrývají téměř celé tělo, je však svázán až s obdobím Edo a především dnešním Tokiem, kde se okázalé zdobení stalo doménou především hasičů a profesionálních hazardních hráčů. Po restauraci Meidži, konkrétně v roce 1872¹⁴⁴, byla novou vládou tetování poprvé formálně zakázána, především díky snaze o přiblížení se západnímu světu. Je ovšem třeba říci, že tato prohibice neměla na celou situaci příliš velký dopad.

Průzkumy uvádějí, že na počátku 80. let 20. století mělo tradiční tetování více než 70 % členů *jakuzy*, přičemž celých 90 % z nich bylo vytvořeno za použití tradičních metod¹⁴⁵, tedy bez moderních elektrických tetovacích strojků. Tradiční metody spočívají v aplikaci inkoustu pomocí shluku malých jehel připevněných většinou na zahnutém dřevěném nástroji, který na první pohled vypadá jako větší štětec. Tento způsob je nejen mnohem bolestivější a několikanásobně dražší, ale také zdlouhavější. Dokončení jednoho takového díla – běžná tetování členů *jakuzy* pokrývají celá záda, ramena, paže, hrud' a velmi často končí až v úrovni kotníků – může trvat až několik let. I v podstupované bolesti je možno nalézt určitou symboliku; vytváření obrovských obrazců totiž ukazuje silnou schopnost jejich nositele vzdorovat fyzickým útrapám. Bolestivé je nejen tetování samotné, ale velmi často také jeho následky. Aplikace

¹⁴² Pro zápis v japonských znacích je možno nalézt ještě několik dalších možností. Čtení znaků je vždy stejné, dané slovo však může nabývat lehce odlišných konotací.

¹⁴³ Viz HILL, str. 87

¹⁴⁴ Viz MITCHELL, Jon. Loved abroad, hated at home: the art of Japanese tattooing. In: *The Japan Times: COMMUNITY* [online]. 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: http://www.japantimes.co.jp/community/2014/03/03/issues/loved-abroad-hated-at-home-the-art-of-japanese-tattooing/#.U1uiGPI_uAV

¹⁴⁵ Viz HILL, str. 87

tetovacího inkoustu do jizev nezřídka způsobuje horečky, výjimkou nejsou ani velké problémy s játry v pozdějším životě. Je prokázáno, že členové *jakuzy* poměrně často umírají na jaterní onemocnění¹⁴⁶, která jsou však kromě inkoustu způsobena ještě jinou, v těchto kruzích velmi oblíbenou tekutinou – sake.

Kromě fyzické bolesti je tetování také známkou věrnosti gangu a určité ignorace vlastní budoucnosti. I přes existenci pokročilých metod v 21. století je velmi těžké odstranit tetování takových velikostí, jakými se *jakuza* většinou pyšní a její členové tak jeho vytvořením na vlastním těle dávají na odiv doživotní spojení se svým gangem. Japonská společnost se naučila vnímat tetování jako něco, co je úzce spojeno se zločinností a nebezpečím. Se zákazy vstupu do veřejných lázní, plaveckých bazénů a někdy dokonce restaurací nebo obchodů jsou poměrně dobře obeznámeni i cizinci cestující do Japonska¹⁴⁷, je tedy zřejmé, že pro *jakuzu* samotnou je toto způsob, jak si zajistit určité odtržení od života běžných Japonců.

Symbyoly používané pro tetování pocházejí většinou z mýtických nebo také kulturních tradic Japonska.¹⁴⁸ Velmi často bývají tetovány motivy spojené s buddhismem, japonskou přírodou – sakury, chryzantémy, bambus; z mýtických zvířat jsou to pak často draci nebo pták Fénix. Zvířecí říše je dála zastoupena hady, japonskými kapry a tygry. Často bývají vyobrazeny masky z her divadla *nó*¹⁴⁹, postavy samurajů a gejš. To vše většinou na pozadí sestávajícím z obrazů vln, mraků nebo větru.¹⁵⁰

¹⁴⁶ Viz HILL, str. 88

¹⁴⁷ Viz WESTLAKE, Adam. The view of tattoos in Japanese society. In: *The Japan Daily Press* [online]. 2013 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://japandailypress.com/the-view-of-tattoos-in-japanese-society-295623/>

¹⁴⁸ Viz GOODMAN, str. 220

¹⁴⁹ Tradiční japonské divadlo, v němž působí pouze mužští herci. Častým motivem pro tetování členů *jakuzy* bývá například maska žárlivé ženy proměněné v démona.

¹⁵⁰ Viz LINTNER, str. 147

6.3 Jubicume

Jak již bylo naznačeno v druhé kapitole této práce, tato praktika má původ již u tradičních gangů *bakuto* a je proto zajímavé, že dokázala v poměrně velkém měřítku přetrvat až do dnešní doby.

Tradice *jubicume* začala být později využívána i skupinami *tekija*, díky kterým byla vymezena určitá pravidla a zákonitosti. Ve všech případech platí, že amputace posledního článku prstu, nejčastěji se jedná o malíček, není chápána jako forma trestu a členové gangu tento rituál, mající představovat omluvu za nerespektování pravidel, provádějí více či méně dobrovolně. Skupiny *tekija* po převzetí této praktiky definovaly také její přesnou podobu. Pokud byl hříšnickovým proviněním dotčen samotný *ojabun*, přistupovalo se k amputaci na pravé ruce, levá ruka byla postižena v případě, že byla uražena celá skupina jakožto celek.¹⁵¹ Postižený člen gangu tímto demonstroval vlastní, vědomé a dobrovolné oslabení, jelikož například s dvěma či více chybějícími články prstů již nedokázal tak efektivně svírat a používat meč.

Na počátku 80. let mělo jeden nebo více chybějících článků prstů téměř 40 % členů *jakuzy*.¹⁵² V poslední době ovšem využití této praktiky poněkud upadá, především mladí členové japonské mafie se k ní stavějí rezervovaně a dávají přednost již méně poetickým a hrdinským způsobům jak vyjádřit omluvu za své pochybení; nejčastěji to bývá placení finančních pokut.¹⁵³ Není ovšem zcela jisté, zda se tomu tak děje díky určitému oslabení původních tradic *jakuzy*, nebo se její členové pouze snaží co nejdůkladněji zakrýt své propojení s japonskou mafií.

¹⁵¹ Viz LINTNER, str. 146

¹⁵² Viz HILL, str. 75

¹⁵³ Viz Tamtéž, str. 75

7. Jakuza a charitativní činnost

Jak již bylo zmíněno, *jakuza* v průběhu historie několikrát ukázala japonskému národu svou lidštější a přívětivější tvář. Stalo se tak v průběhu velkých katastrof, které se v Japonsku, především v závislosti na jeho zeměpisné poloze, opakují s železnou pravidelností.

Do širokého povědomí japonské i zahraniční veřejnosti se *jakuza* zapsala především svým působením při zemětřesení v Kóbe v roce 1995 a zemětřesení v oblasti Sendai v roce 2011. Oba případy si, i přes odstup téměř dvaceti let, byly velmi podobné. V zásadě se vždy jednalo o špatné odhadnutí situace a následné zaváhání japonské vlády, která tak nebyla schopna okamžitě doručit potřebnou pomoc na postižená místa. Japonská mafie v čele se syndikátem *Jamaguči-gumi* dokázala nastalé situace náležitě využít a podle některých názorů z ní také velmi výrazně profitovat.

V obou případech angažovanost *jakuzy* způsobila rozdělení široké veřejnosti na dvě skupiny. Pro první z nich bylo jednání *jakuzy* ukázkou tradičního japonského ducha a morálních principů, které jsou v případě členů mafie navíc umocněny díky jejich nešťastnému postavení v japonské společnosti. Obzvláště po katastrofě v roce 2011 někteří vysoce postavení členové *jakuzy* tuto teorii mocně podporovali svými prohlášeními, v nichž se snažili sami sebe vykreslit jako trpící menšinu balancující nad propastí, která je odděluje od běžné majority. Ovšem i přes toto společenské vyloučení cítí naléhavou potřebu pomoci všem, kteří to potřebují.¹⁵⁴

Druhý názorový proud pokládal poskytnutou pomoc pouze za pečlivě vykalkulovaný tah, díky kterému mohla být *jakuza* alespoň na čas vnímána v lepším světle. Co se týče prvně jmenované katastrofy, dle některých hlasů zažívala japonská mafie především kolem roku 1995 poměrně složité období, jak již bylo řečeno, způsobené velkým poklesem členské základny a sloučením menších gangů s většími, a zemětřesení v Kóbe pro ni tak znamenalo nečekané osvěžení. *Jakuza* se velkou měrou

¹⁵⁴ Viz JONES, Terril. Yakuza among first with relief supplies in Japan. In: *Reuters* [online]. 2011 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2011/03/25/us-yakuza-idUSTRE72O6TF20110325>

podílela na znovuvybudování zdevastovaného města, přičemž zisky z této činnosti mohly údajně dosahovat několika desítek nebo možná stovek milionů dolarů.¹⁵⁵

Ať už je pravda jakákoliv, nelze zpochybnit obrovské zásluhy *jakuzy*, které především po tragédii v roce 2011 ohromily celý svět. Všechny tři největší syndikáty se v těchto těžkých chvílích postaraly o doručení několika desítek až stovek tun nejzákladnějších hygienických prostředků, jídla, pitné vody a dalšího materiálu do postižených oblastí, a to až s obdivuhodnou rychlostí. Představitelé *Jamaguči-gumi* se navíc snažili co nejvíce utajit pravý zdroj této pomoci ze strachu, že by mohla být i přes svou naléhavost lidmi odmítnuta.¹⁵⁶

Existuje dokonce jakási nepsaná dohoda mezi policií a japonskou mafií, která gangům povoluje vykonávat dobrovolnické a charitativní aktivity, ovšem v největší tichosti a pokud možno bez jakékoliv publicity¹⁵⁷, která by mohla *jakuzu* ukázat v lepším světle, než jaké jí po právu, nebo alespoň podle většinového názoru, náleží.

Působení *jakuzy* jistě nelze žádným způsobem idealizovat, na druhou stranu je zřejmé, že ve chvílích, kdy Japonsko zápasí o vlastní existenci, je toto „nutné zlo“ vždy připraveno dostat ideálům, za které bojovalo již od samého počátku svého vzniku.

¹⁵⁵ Viz Quake Spells Profits for Crime Groups. *St Louis Post-Dispatch*. 1995, č. 2.

¹⁵⁶ Viz ADELSTEIN, Jake. Yakuza to the Rescue. In: *The Daily Beast* [online]. 2011 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.thedailybeast.com/articles/2011/03/18/japanese-yakuza-aid-earthquake-relief-efforts.html>

¹⁵⁷ Viz Tamtéž

Závěr

Cílem této práce bylo přinést pokud možno ucelený, i když vzhledem k rozsahu spíše stručný, přehled o japonské maffii jakožto o jednom z fenoménů moderního Japonska, a to především na základě dostupné odborné literatury a novinových článků.

Vzhledem k obsáhlosti daného tématu se nejedná o vyčerpávající popis jednotlivých dílčích celků, jako spíše o snahu poukázat na základní aspekty týkající se *jakuzy*, především objasnit historii jejího vzniku a upozornit na obecné změny v japonské společnosti, díky kterým se japonská mafie dokázala přetvořit v organizaci s obrovskou sférou vlivu, který přesahuje i hranice domovského státu.

Jedním z nejdůležitějších aspektů je především provázanost historických událostí a společenských změn, s nimiž se *jakuza* v průběhu své existence musela vyrovnávat a které ji v průběhu času formovaly do nejrůznějších podob. Nejprve to byla forma gangů *kabuki-mono* a *mači-jakko*, které vznikly v reakci na ukončení dlouholetého válečného období, po němž mnoho profesionálních vojáků – samurajů, nečekaně ztratilo svůj zdroj obživy. Vznik skupin *tekija* a *bakuto* byl pak zapříčiněn obrovským kulturním a ekonomickým rozmachem, který těmto gangům připravil živnou půdu pro jejich další rozvoj a působení. Zlatý věk *jakuzy* ovšem nastal až poté, co se Japonsko otevřelo ostatnímu světu a především také po skončení druhé světové války. Japonská mafie vždy velmi citlivě reagovala na ekonomické a společenské změny ve státě a ať už byl globální dopad těchto změn jakýkoliv, dokázala z nich výrazně profitovat. Možná i díky tomu si dokázala udržet své výsadní postavení ve světě organizovaného zločinu a stát se jedním z prvních pojmů, který se mnoha lidem vybaví při vyslovení slova „Japonsko“.

Jakuza je sama o sobě uskupením, jehož existenci a působení provází řada paradoxů. Jedná se především o jakousi vizi a předurčení japonské mafie, podle něž by hlavním cílem *jakuzy* měla být snaha ochránit obyčejné japonské obyvatelstvo a pomoci mu vždy, když to bude třeba. Těmto slibům *jakuza* sice již několikrát dostála, na druhou stranu je nutné mít stále na paměti, že velká část jejich prostředků pochází z nelegálních činností, kterými je běžné obyvatelstvo velmi často ohrožováno.

Další paradox se vztahuje k samotné členské základně. Je totiž evidentní, že *jakuza* není jednolitou organizací sdružující pouze etnické Japonce. Velmi zajímavě proto vyznívá ultrapravicové a zčásti i poměrně xenofobní zaměření japonských gangů, které však ve svých řadách neřídka kdy sdružují i členy jiných národností, například Korejce, jejichž postavení v běžné společnosti bylo vždy velmi složité. Samostatnou skupinou jsou pak příslušníci skupiny *burakumin*, z nichž někteří dokázali právě vstupem do některého z gangů naprosto změnit své životní podmínky. Zda to byla změna k lepšímu, lze pouze hádat, faktem ovšem zůstává, že *jakuza* se k těmto lidem dokázala zachovat mnohdy mnohem morálněji, než zbytek japonského obyvatelstva. Interakce mezi mafií a zbytkem populace je pak také jistě jedním ze stěžejních problémů dnešního Japonska. Nejasný názor Japonců na *jakuzu* je dán především jejím nevyhraněným působením. Kriminální aktivity japonské mafie jsou sice nezpochybnitelné, na druhou stranu je ovšem také nutno uvážit, že právě *jakuza* udržuje v určitých regionech – například v Tokiu – velmi nízké procento drobné kriminality, tedy zločinů, se kterými se řadový občan setká nejčastěji. Svou roli zde také hrají charitativní aktivity *jakuzy*, které se vždy setkají s obrovskou odezvou především v zahraničí a díky nimž je i pro samotné Japonce jistě poměrně obtížné vidět *jakuzu* pouze v negativním světle.

Propojení mafie a běžné japonské společnosti v poslední době ale poměrně dost sílí, a to především díky tomu, že *jakuza* dnes více než kdy dříve podniká i v legálních odvětvích. I přesto však tyto obchody bývají ve většině případů pouze zástěrkou pro podnikání nelegálního charakteru. *Jakuza* však byla také schopna rozšířit svou základnu i mimo území Japonska. Její činnost tak díky obrovské míře globalizace již dávno přesáhla i do okolních států a díky propojení se zahraničními gangy se japonská mafie stala prakticky mezinárodním problémem.

V průběhu staletí se nejen velmi změnilo vnější působení *jakuzy*, ale vývojem prošla také její vnitřní struktura; od více či méně organizovaných gangů, až k dnešním obrovským syndikátům s pevně danou hierarchií a dokonce volebním systémem. I mezi nimi se ovšem vyskytují rozdíly. Některé z nich, jako například skupina *Jamaguči*, využívají pyramidový systém pouze s jednou nejvyšší osobou na vrcholu, jiné se vyznačují spíše rodinným uspořádáním, v němž autorita vedoucí osoby není tak silná. I

tato vnitřní struktura ovšem podléhá určitým změnám a je tak vysoce pravděpodobné, že díky dalšímu historickému vývoji bude za několik let vypadat opět jinak.

Zvyky a určité notoricky známé fakty spojené s *jakuzou* bývají často chápány mylně nebo podléhají určité desinterpretaci. To je především případ rituálu *jubicume*, který bývá velmi často pokládán za násilnou formu trestu. Tento výklad ovšem není správný, jedná se totiž o v podstatě dobrovolnou formu omluvy, kterou člen *jakuzy* vyjadřuje lítost nad nedodržením daných pravidel a zákonitostí. Další rituál – specifické tetování, pak také není pouhým výdobytkem moderní doby, ale provází *jakuzu* již po několik staletí a jeho vytvoření i konečná podoba podléhají mnoha zásadám.

Jakuza jako celek je nesmírně obsáhlým tématem, jehož každá dílčí část by sama jistě dokázala vydat na pojednání několikanásobně většího rozsahu. Tato práce se proto v rámci svých možností alespoň pokusila o stručný a ucelený vhled do těch nejzákladnějších sfér, jež vytvářejí z japonské mafie důležitou, i když poněkud kontroverzní, část japonské kultury.

Abstract in English

This thesis examines the development of Japanese mafia – the Yakuza from the Edo period until today. Furthermore, it also concern with the development and current activity of the biggest Yakuza syndicates in Japan and their expansion outside of Japan. The main aim of the thesis is to discover how the Japanese mafia developed during the history and how it acts in 21st century. This thesis also analyses various issues of the current Yakuza and its interaction with Japanese society.

Anotace

ULRICHOVÁ, Gabriela

Filozofická fakulta – Katedra asijských studií

Jakuza: Fenomén japonské mafie od období Edo až po současnost

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ivona Barešová, Ph.D.

Počet stran: 48

Počet znaků s mezerami: cca 103 000

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 48

Klíčová slova: jakuza, japonská mafie, japonská společnost, syndikáty, tekija, bakuto, gangy

Tato bakalářská diplomová práce se zabývá vývojem japonské mafie od období Edo až po současnost, a to především v závislosti na historických změnách v Japonsku. Práce také zkoumá expanzi japonské mafie do jiných částí světa. Pozornost je taktéž věnována největším syndikátům *jakuzy* v 21. století, jejich vývoji a působení. V neposlední řadě se tato práce také zaměřuje na nejdůležitější zvyky a rituály spojené s *jakuzou*, jejich původ a správnou interpretaci. Je zde také pojednáno o charitativní činnosti japonské mafie v 21. století a vzájemných vztazích *jakuzy* a běžného japonského obyvatelstva.

Seznam použitých informačních zdrojů

Tištěné publikace

ALDOUS, Christopher. *The Police in Occupation Japan: Control, Corruption and Resistance to Reform*. Londýn: Routledge, 1997.

ASHKENAZI, Michael a Jeanne JACOB. *Food Culture in Japan*. Westport, CT: Greenwood Press, 2003.

COOK, David A. *A History of Narrative Film*. 3. vyd. New York: W.W. Norton, 1996.

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001.

FRIMAN, H. Richard a Peter ANDREA. *The Illicit Global Economy and State Power*. Maryland: Rowman & Littlefield Publisher, Inc., 1999.

GAMBETTA, Diego. *Codes of the Underworld: How Criminals Communicate*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011.

GOODMAN, Roger a Kirsten REFSING. *Ideology and Practice in Modern Japan*. New York: Routledge, 1992.

HANSON, Jim. *The Decline of the American Empire*. Westport, CT: Praeger Publishers, 1993.

HILL, Peter B. *The Japanese mafia: Yakuza, law, and the state*. New York: Oxford University Press, 2003.

KAPLAN, David E. a Alec DUBRO. *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. Berkeley, CA: University of California Press, 2003.

KELLY, Robert J. *Encyclopedia of Organized Crime in the United States: From Capone's Chicago to the New Urban Underworld*. Westport, CT: Greenwood Press, 2000.

KORHONEN, Pekka. *Japan and the Pacific Free Trade Area*. New York: Routledge, 1994.

LEUPP, Gary P. *Servants, Shophands, and Laborers in the Cities of Tokugawa Japan*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1992. str. 107

LIE, John. *Multiethnic Japan*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004.

LINTNER, Bertil. *Blood Brothers: Crime, Business and Politics in Asia*. Crows Nest, N.S.W.: Allen & Unwin, 2002.

MILHAUPT, Curtis J. a Mark D. WEST. *Economic Organizations and Corporate Governance in Japan: The Impact of Formal and Informal Rules*. Oxford: Oxford University Press, 2004.

MCCLAIN, James L. a Wakita OSAMU. *Osaka, the Merchant's Capital of Early Modern Japan*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1999.

REISCHAUER, Edwin O a Albert M. CRAIG. *Dějiny Japonska*. Brno: Nakladatelství Lidové noviny, 2001.

SENELICK, Laurence. *The Changing Room: Sex, Drag, and Theatre*. London: Routledge, 2009.

SINIAWER, Eiko Maruko. *Ruffians, yakuza, nationalists: the violent politics of modern Japan, 1860-1960*. Ithaca: Cornell University Press, 2008.

SUGIHARA, Kaoru a J. A. ALLAN. *Japan in the Contemporary Middle East*. London: Routledge, 1993.

SUGIMOTO, Yoshio. *An Introduction to Japanese Society*. 2. vyd. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

SUGIYAMA LEBRA, Takie. *Japanese Patterns of Behavior*. Honolulu: University of Hawaii Press, 1976.

TAMURA, Masayuki. The Yakuza and Amphetamine Abuse in Japan. In: TRAVER, Harold H. a Mark S. MARK S. *Drugs, Law and the State*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 1992.

TSUZUKI, Chushichi. *The Pursuit of Power in Modern Japan, 1825-1995*. New York: Oxford University Press, 2000.

VASILJEVOVÁ, Zdeňka. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1986.

WHITING, Robert. *Tokyo underworld: The fast time and hard life of an American gangster in Japan*. London: Constable & Robinson Ltd, 1999.

Internetové stránky

ADELSTEIN, Jake. Yakuza to the Rescue. In: *The Daily Beast* [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.thedailybeast.com/articles/2011/03/18/japanese-yakuza-aid-earthquake-relief-efforts.html>

COHEN, David. Treasury Notes: Combating Transnational Organized Crime. In: *U.S. Department of the Treasury* [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.treasury.gov/connect/blog/Pages/Combating-Transnational-Organized-Crime.aspx>

Crime Library: Criminal minds & methods. *The Yakuza* [online]. 2013. Dostupné z: http://www.crimelibrary.com/gangsters_outlaws/gang/yakuza/5.html

Crime Stats Simplified: List of countries by intentional homicide rate. *Crime Stats* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.crimestatssa.com/international.php>

Encyclopedia Britannica. *Hachiman* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/250945/Hachiman>

Encyclopedia Britannica. *Mainichi Shimbun* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/685519/Mainichi-shimbun>

Encyclopedia Britannica. *Mariana Islands* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/364962/Mariana-Islands>

Encyclopedia Britannica. *Yakuza* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/651354/yakuza>

JONES, Terril. Yakuza among first with relief supplies in Japan. In: *Reuters* [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2011/03/25/us-yakuza-idUSTRE72O6TF20110325>

MITCHELL, Jon. Loved abroad, hated at home: the art of Japanese tattooing. In: *The Japan Times: COMMUNITY* [online]. 2014. Dostupné z: http://www.japantimes.co.jp/community/2014/03/03/issues/loved-abroad-hated-at-home-the-art-of-japanese-tattooing/#.U1uiGPI_uAV

Numbeo. *Crime Index Rate* [online]. 2009-2014. Dostupné z: http://www.numbeo.com/crime/rankings_current.jsp

Statistics Bureau: Ministry of Internal Affairs and Communications. [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.stat.go.jp/english/data/jinsui/tsuki/index.htm>

The Columbia Encyclopedia, 6th ed. *Saipan* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.encyclopedia.com/topic/Saipan.aspx#>

UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime. *Crime and criminal justice statistics* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html>

WAKABAYASHI, Daisuke a Jeff BATER. U.S. Imposes Sanctions on Japan Organized Crime Group. In: *The Wall Street Journal* [online]. 2012. Dostupné z: <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052970203918304577241844134189560?mg=reno64wsj&url=http%3A%2F%2Fonline.wsj.com%2Farticle%2FSB10001424052970203918304577241844134189560.html>.

WESTLAKE, Adam. The view of tattoos in Japanese society. In: *The Japan Daily Press* [online]. 2013. Dostupné z: <http://japandailynews.com/the-view-of-tattoos-in-japanese-society-295623/>

Novinové články

ADELSTEIN, Jake. Mobsters on a Mission. *The Independent* (London, England). April 9, 2011.

CARGILL, Thomas F, Michael M HUTCHISON a Takatoshi ITO. Deposit Guarantees and the Burst of the Japanese Bubble Economy. *Contemporary Economic Policy*. 1996, č. 14.

Global Vice: The Expanding Territory of the Yakuza: An Interview with Jake Adelstein. *Journal of International Affairs*. 2012, roč. 66, č. 1.

LAMONT-BROWN, Raymond. The Burakumin: Japan's Underclass. *Contemporary Review*. September 1993, roč. 263, č. 1532.

Quake Spells Profits for Crime Groups. *St Louis Post-Dispatch*. 1995, č. 2.